

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ

Виконав:

студент магістратури за спеціальністю
281 Публічне управління та
адміністрування заочної форми
навчання

Діхтяренко Михайло Вікторович

Науковий керівник:

доцент кафедри публічного управління
та адміністрування, кандидат
економічних наук

Кіндзерський Сергій Анатолійович

Рецензент:

Хмельницький – 2023 рік

АНОТАЦІЯ

Діхтяренко М.В. – Управління інноваційною інфраструктурою регіону.
Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Основна увага в магістерській роботі присвячена обґрунтуванню теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення управління інноваційною інфраструктурою регіону.

У першому розділі магістерської роботи розкрито сутність та основні складові інноваційної інфраструктури регіону. Також узагальнено особливості управління інноваційною інфраструктурою регіону.

Другий розділ роботи присвячений виокремленню основних тенденцій управління інноваційною інфраструктурою регіону. Також тут здійснена оцінка основних проблем управління розвитком інноваційної інфраструктури регіону.

Третій розділ роботи зосереджений на вивченні маркетингового підходу до управління розвитком інноваційної інфраструктури. Також автором запропоновано висновки та пропозиції щодо удосконалення інституційного забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури.

Ключові терміни: розвиток, інновації, управління, регіон, інноваційна інфраструктура, державна політика, інституційне забезпечення.

SUMMARY

Dikhtyarenko M.V. - Management of the innovative infrastructure of the region.

Master's thesis for obtaining a master's degree in the specialty 281 Public management and administration.

The main focus of the master's work is devoted to the substantiation of theoretical foundations and the development of practical recommendations for improving the management of the innovative infrastructure of the region.

The first chapter of the master's work reveals the essence and main components of the innovative infrastructure of the region. The peculiarities of managing the innovative infrastructure of the region are also summarized.

The second section of the work is devoted to highlighting the main trends in the management of the innovative infrastructure of the region. Also, an assessment of the main problems of managing the development of the innovative infrastructure of the region was carried out here.

The third section of the work is focused on the study of the marketing approach to managing the development of innovative infrastructure. The author also offered conclusions and suggestions for improving the institutional support for the development of innovative infrastructure.

Key terms: development, innovation, management, region, innovative infrastructure, state policy, institutional support.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ	7
1.1 Сутність та основні складові інноваційної інфраструктури регіону	7
1.2. Особливості управління інноваційною інфраструктурою регіону	13
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ	19
2.1. Основні тенденції управління інноваційною інфраструктурою регіону	19
2.2. Оцінка основних проблем управління розвитком інноваційної інфраструктури регіону	29
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ	37
3.1. Маркетинговий підхід до управління розвитком інноваційної інфраструктури	37
3.2. Інституційне забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури	48
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Світовий досвід переконав, що інноваційна діяльність регіону в поєднанні з інвестиційною діяльністю перетворюється в найбільший фактор розвитку суспільства, рівень, напрям розвитку якого визначає зміст трансформації соціально- економічної побудови регіону та створює засади його сталого розвитку. Інвестиційно – інноваційна діяльність регіону виступає як складна цілісна система взаємодоповнюючих суб'єктів господарювання, що діють в рамках економічно – правових норм в економічно егоїстичних особистих інтересах. Важливою провідною та об'єднуючою ланкою такої системи слід вважати управлінську інфраструктуру регіону, яка визначає особливість реалізації інвестиційно-інноваційної діяльності, рівень її активності, напрям розвитку, швидкість просування реалізації діяльності, масштаб проектів, формує соціальне орієнтування та впливає на рівень ризику при реалізації таких проектів.

Економічні дослідження інноваційної та інвестиційної інфраструктури регіону піднімалися у працях Р. Кантільона, Д. Стюарта, А. Сміта, Й. Тюнена, В. Лаунхардта, М. Вебера, В. Кристаллера, А. Леша, К. Ізарда, які визначили умови функціонування та перспективи розвитку. Значним є внесок у закордонних вчених Ф. Перру, П. Потье, Ж. Будвілля, Х.Р. Ласуена, спрямованих на пошуки механізмів самофінансування інноваційно – інвестиційної інфраструктури.

Мета та завдання дослідження. *Метою магістерської роботи є систематизація теоретичних аспектів та обґрунтування практичних пропозицій щодо удосконалення управління інноваційною інфраструктурою регіону. У відповідності до цієї мети були поставлені та послідовно вирішувались такі основні завдання:*

описати сутність та основні складові інноваційної інфраструктури регіону;

узагальнити особливості управління інноваційною інфраструктурою регіону;

визначити основні тенденції управління інноваційною інфраструктурою регіону;

здійснити оцінку основних проблем управління розвитком інноваційної інфраструктури регіону;

обґрунтувати маркетинговий підхід до управління розвитком інноваційної інфраструктури;

обґрунтувати пріоритети інституційного забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури.

Об’єкт дослідження – суспільні відносини, пов’язані із забезпеченням управління інноваційною інфраструктурою регіону. **Предмет** - теоретичні та прикладні аспекти управління інноваційною інфраструктурою регіону.

Методика магістерського дослідження. Для вирішення поставлених у магістерській роботі завдань використовувався цілий рід методів дослідження. Зокрема, серед них - метод систематизації та узагальнення (для визначення понятійного апарату за темою дослідження), статистичний (для систематизації показників та виявлення тенденцій управління інноваційною інфраструктурою регіону), структурно-логічний метод (для визначення напрямів удосконалення управління інноваційною інфраструктурою регіону) та інші.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання теоретичних і практичних узагальнень та висновків магістерської роботи для удосконалення управління інноваційною інфраструктурою регіону.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ

1.1. Сутність та основні складові інноваційної інфраструктури регіону

Від стану розвитку їх інфраструктури залежить інноваційний розвиток регіонів України та ступінь їх включеності у світові інтеграційні процеси. Тому забезпечення інноваційного розвитку регіону потребує створення високорозвиненої інфраструктури, одним із найважливіших елементів якої є інноваційна інфраструктура. Інфраструктура є фактором, що визначає розвиток регіону, забезпечує функціонування всіх галузей економіки, що визначає її вплив на інноваційний розвиток усієї території. Розвинена інфраструктура створює умови для своєчасної адаптації економіки регіону до змін зовнішнього середовища, подальших ринкових перетворень тощо. Рівень розвитку регіону визначається наявністю інноваційної інфраструктури.

Недостатні капіталовкладення в його модернізацію та розвиток, відсутність належної підтримки з боку місцевої влади та держави, зрештою, відсутність відповідного менеджменту на регіональному рівні є основою для накопичення негативних змін, які запускають механізми затримки розвитку регіону.

За роки незалежності України відбулося усвідомлення необхідності інноваційного шляху розвитку, спрямованого на ефективне економічне зростання як на державному, так і на регіональному рівнях. Так, зокрема, прийнято закони України про інноваційну діяльність, про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технопарків, про створення умов для стимулювання інноваційної діяльності в пріоритетних галузях народногосподарського комплексу в регіонах. Проте надто мало уваги приділяється створенню інноваційної інфраструктури на регіональному рівні.

Актуального розгляду потребує питання створення оптимальних умов для інноваційного розвитку регіонів України і на цій основі забезпечення цих територій належною інноваційною інфраструктурою.

Це зумовлює необхідність урахування особливостей та значення інноваційної інфраструктури регіонів з метою виділення тих підсистем та їх елементів, які впливають на інноваційний розвиток.

Питання створення та розвитку інфраструктури знайшли своє відображення у працях вітчизняних та зарубіжних вчених, які можна вважати теоретичною основою для подальших досліджень інноваційної інфраструктури регіону, а саме: П. Беленького, В. Геєця, З. Герасимчука, В. В. Геєця, З. В. Герасимчука, В. В. Геєця, З. В. Геєця, З. В. Шевченко. М. Далішній, С. Ілляшенко, М. Казоріз, Л. Ковальська, О. Кузьмін, Н. Краснакутська, П. Перарва, В. Соловійов, Д. Стяченко, Н. Рудзь, І. Школа, Н. Чухрай. та інші.

Незважаючи на численні теоретичні дослідження та практичні аспекти створення та розвитку інноваційної інфраструктури, економічна наука не виробила цілісного бачення сутності та значення інноваційної інфраструктури регіону та специфіки взаємодії її елементів, що визначає напрями розвитку взаємодія для подальших досліджень.

На жаль, недоліки у трактуванні сутності інноваційної інфраструктури регіону не дозволяють надалі вирішувати регіональні проблеми, що виникли в сучасних умовах. Необхідно дослідити сутність інноваційної інфраструктури та сукупність основних підсистем інноваційної інфраструктури регіону, що дозволить досягти вимірних результатів на регіональному рівні з меншими витратами та у прийнятному часовому горизонті.

Тому в літературі досі немає загальноприйнятого визначення інфраструктури. Термін «інфраструктура» був перенесений в економіку та економічну географію наприкінці 1940-х років із військового словника у терміні «військова інфраструктура», де він означав сукупність стаціонарних об'єктів допоміжного призначення, що обслуговують збройні сили (це склади боєприпасів, продовольчі, уніформа, а також аеропорти, ракетні бази, ракетні пускові майданчики тощо). Потім економісти запровадили термін у країнах, що розвиваються, як «соціальні накладні витрати», «соціальні накладні витрати», «зовнішня економіка». Різноманітність позначень цього терміна

підкреслювала його специфіку, але для розуміння та вирішення завдань, які постають перед регіонами та країнами на шляху інноваційного розвитку економіки, необхідне загальноприйняте визначення.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, об'єднань будь-якої форми власності, які надають послуги у сфері інноваційної діяльності (фінансової, консультаційної, маркетингової, інформаційної) та комунікаційні, правові, навчальні та ін.) [29]. Н. В. Краснакутська та С. В. Гарбуз під інноваційною інфраструктурою розуміють сукупність взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих організаційно-управлінських і виробничих систем, необхідних і достатніх для ефективного здійснення інноваційної діяльності та впровадження інновацій [17]. В.Ю. Бабаєв та А. О. Поронко дають більш розгорнуте визначення інноваційної інфраструктури, розуміючи під нею сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих організацій, систем, необхідних і достатніх для ефективного здійснення інноваційної діяльності, яка об'єднує організації різних типів: інвестиційні, посередницькі, наукові та державні заклади, діяльність яких охоплює весь інноваційний цикл – від створення науково-технічної ідеї до реалізації нововведення [6].

Інноваційна інфраструктура в працях більшості економістів (А. А. Румянцев, В. А. Гневка, А. Б. Серебряков, Д. І. Кокурін, К. І. Плетньов, І. Г. Дежніна, Б. Г. Салтиков) визначається як складна сукупність організацій, що забезпечують умови господарювання суб'єктів господарювання. інноваційний процес (табл. 1.1).

Таблиця 1.1. – Трактування поняття інноваційної інфраструктури

Автори	Зміст
Д. І. Какуріна	Сукупність організаційно-економічних інститутів, що безпосередньо забезпечують умови для здійснення суб'єктами господарювання (в тому числі спеціалізованими інноваційними організаціями) інноваційних процесів на засадах економічної ефективності як національної економіки в цілому, так і її суб'єктів господарювання в умовах циклічного розвитку ринку.

І. Г. Дезнін, Б. Г. Салтиков	Сукупність усіх підсистем, що забезпечують доступ до різноманітних ресурсів (активів) та (або) надання конкретних послуг учасникам інноваційної діяльності
В. А. Гневко	Єдина система взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих підсистем і відповідних їм організаційних елементів, необхідних і достатніх для ефективного здійснення діяльності, що забезпечує повну підтримку та підтримку інноваційного циклу

Джерело: складено за [15; 18].

Інноваційна інфраструктура має сприяти вільному обміну ресурсами між учасниками інноваційних процесів та реалізації функції саморегулювання регіональної економіки у зв'язку з ринковими змінами. Дослідники доводять, що інноваційна інфраструктура – це система, яка складається з окремих підсистем, які мають функціональну специфіку. Виділено такі основні підсистеми інноваційної інфраструктури (табл. 1.2).

Таблиця 1.2. - Підсистеми інноваційної інфраструктури

Автори	Підсистема інноваційної інфраструктури
І. Г. Дезнін, Б. Г. Салтиков	Фінансова, виробничо-технологічна (або матеріальна), інформаційна, кадрова, експертно-консалтингова
Г. В. Шепелєв	Виробничо-технологічна, консалтингова, фінансова, інформаційна, кадрова, збутова
В. А. Гневко	Виробнича, фінансова, підготовки кадрів, інформаційна, координації, просування
Д.І. Какурін, І. П. Ніколаєв, В. М. Шепелєв, Г. Д. Ковальова	Транспорт і зв'язок, інформатика і телекомунікації, кредитно-фінансова сфера, фондовий ринок, інститут посередників, компанії і фірми, які надають послуги спеціального характеру
В. А. Балуківа, І.А. Садчиків, V. Ya. Somow	Фінансова, інформаційна, організаційна
К. І. Pletnev	Інформаційного забезпечення, експертизи науково-технічних та інноваційних програм, проектів, пропозицій, фінансово-економічного забезпечення, виробничо-технологічної підтримки, сертифікації наукоємної продукції, просування, підготовки і перепідготовки кадрів, координації і регулювання розвитку

Джерело: [18].

Таким чином, на основі оглядових точок зору різних авторів та вивчення практичного вітчизняного та зарубіжного досвіду можна виділити дослідницьку, кадрову, виробничо-технологічну, фінансову, інформаційно-

маркетингову та нормативно-правову підсистеми. інноваційна інфраструктура регіону та її функції та елементи (табл. 1.3).

Таблиця 1.3. - Основні підсистеми інноваційної інфраструктури: функції та елементи

Підсистема	Функції	Елементи
Науково-дослідна	Створення нових ідей, знань, наукових досліджень, забезпечення їх адаптації в регіоні для підвищення його інноваційного іміджу	Університети, науково-дослідні інститути, мережа тренінгових центрів, центри перепідготовки та підвищення кваліфікації.
Кадрова	Підготовка інноваційних менеджерів для управління реалізацією інноваційних проєктів, стимулювання розкриття і активізації творчого потенціалу дослідників і розробників, підвищення інноваційної культури населення	Коуч-центри, регіональні біржі праці, державні, комерційні та міжнародні організації.
Виробничо-технологічна	Виробничо-технологічна допомога в створенні нової конкурентоспроможної наукомісткої продукції і високих технологій, їх практичного освоєння	Технопарки, інноваційно-технологічні центри, бізнес парки, інноваційно-промислові комплекси, технологічні кластери, промислові парки, центри колективного доступу
Фінансова	Забезпечення фінансово-економічної підтримки інноваційної діяльності, акумуляція інвестиційних ресурсів для реалізації інноваційних проєктів і програм, організація процесу фінансування науково-технічної діяльності на умовах програмно-цільового пріоритетного підходу	Різні типи фондів (бюджетні, венчурні, страхові, інвестиційні) та інші фінансові інститути
Інформаційно-маркетингова	Створення можливості для передачі і поширення даних про напрямки розвитку інноваційної сфери, стан ринкового середовища, наявності нових об'єктів інтелектуальної власності; організації маркетингової, рекламної та виставкової діяльності, патентно-ліцензійної роботи і захисту інтелектуальної власності; сертифікації наукоємної продукції	Бібліотеки, інформаційні центри; центри трансферу технологій, центри кластерного розвитку, торгово-промислові палати, біржі наукоємних та інформаційних технологій, різні телекомунікаційні системи, мобільна, цифрова, радіотелефонний зв'язок та ін.
Нормативно-правова	Формування правової основи інноваційного розвитку регіону на основі системи законів та підзаконних актів. Розробка стратегії інноваційного розвитку, забезпечення і контроль за її реалізацією	Підрозділи органів влади і управління, відповідальні за розвиток інноваційної діяльності, юридичні та податкові консультаційні центри

Джерело: [18].

На основі проведених досліджень та аналізу теоретичних підходів у працях різних авторів щодо визначення сутності поняття «інноваційна інфраструктура» та її складу можна зробити висновок про відсутність єдиної думки щодо цього в науковій літературі. Проте багато з цих визначень, які доповнюють одне одного, розкривають сутність і зміст поняття «інноваційна інфраструктура», що дозволяє сформулювати оригінальний підхід до визначення поняття «інноваційна інфраструктура регіону», взявши за основу врахування нових функціональних значень і підкреслення особливостей його складу. Під інноваційною інфраструктурою регіону слід розуміти сукупність усіх взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих підсистем і відповідних елементів, таких як: науково-дослідна, кадрова, виробничо-технологічна, фінансова, інформаційно-маркетингова, нормативно-правова, необхідних для успішного соціально-економічного функціонування. розвитку регіону [18].

Тому стабільність регіону залежить від того, наскільки розвинена його інноваційна інфраструктура та наскільки він готовий формувати та розвивати інноваційні процеси. Чим розвиненіша інноваційна інфраструктура, тим гнучкіша вся економіка регіону, міцніша основа її соціально-економічного розвитку.

Створення та розвиток інноваційної інфраструктури в регіоні має базуватися на таких принципах:

- 1) концентрація на пріоритетних напрямках інноваційної політики регіону;
- 2) підвищення ступеня участі держави у поєднанні зі збереженням механізму конкуренції в інноваційному середовищі;
- 3) розробка системи стимулювання, яка включає методи прямої та непрямой підтримки інноваційного розвитку;
- 4) принцип економічної ефективності;
- 5) забезпечення умов для створення та реалізації цільових інноваційних програм;
- 6) активізація та посилення розвитку інноваційного потенціалу регіону;

7) врахування регіональних особливостей при створенні механізму інноваційного розвитку.

Метою цих принципів є подальше та повне фінансове забезпечення функціонування елементів інноваційної інфраструктури в регіонах країни, що забезпечить кращі умови життя населення, впливатиме на інноваційний розвиток регіону, сприятиме ефективній інноваційній діяльності. активність підприємництва, створення додаткових робочих місць та розширення асортименту інноваційної продукції та підвищення якості послуг.

Контроль та моніторинг створення та розвитку інноваційної інфраструктури регіону мають здійснювати безпосередньо регіональні органи влади, які мають бути головними суб'єктами цього процесу.

Таким чином, з метою формування та розвитку інноваційної інфраструктури регіону визначено ті підсистеми та їх елементи, завдяки яким буде досягнуто найкращих ефектів соціально-економічного розвитку регіонів, що уможливить перехід до нової інноваційної моделі економіка регіону. Адже в регіоні більшість елементів, необхідних для побудови інноваційної інфраструктури, існують або передбачені чинним законодавством.

1.2. Особливості управління інноваційною інфраструктурою регіону

Важливим напрямком співпраці держави та регіонів є формування нової науково-технічної політики, що відповідає вимогам сучасного науково-технічного прогресу, що вимагає економного та раціонального використання цінних природних ресурсів та впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій Організація виробництва з високою ефективністю кінцевої продукції та створення сучасної інноваційної інфраструктури.

Сьогодні інноваційна діяльність суб'єктів регіональної економіки стає важливою умовою динамічного розвитку України, умовою політичної незалежності, економічної могутності та соціальної цілісності держави. У наш час інновації набувають все більшого значення і стають рушійною силою суспільного виробництва. Перспективи розвитку української економіки

пов'язані з реалізацією інноваційної стратегії, основною метою якої є закріплення досягнутих темпів зростання внутрішнього продукту шляхом зміцнення позицій українських виробників на світових ринках товарів і послуг, збільшення конкурентоспроможність українських товарів, а отже забезпечення безперервності економічних процесів і поступової інтеграції України у світове співтовариство провідних країн на рівноправних засадах [14, с.88-101].

Формування ринкового середовища передбачає створення диверсифікованої інноваційної інфраструктури, придатної для нового ринкового механізму та відповідної всім вимогам і побажанням суб'єктів інноваційної діяльності. Він повинен складатися з представників науково-технічних і соціально-економічних структур з різними функціональними цілями - науково-дослідних організацій, проектно-будівельних, дослідно-експериментальних, виробничих, посередницьких, біржових, фондових структур, суто інвестиційних компаній та ін.

Питання розбудови інноваційної інфраструктури на регіональному рівні в умовах формування ринкових економічних зв'язків на сьогодні остаточно не вирішені та потребують подальшого поглибленого вивчення. Тому нашою метою є визначення інфраструктури інноваційної діяльності як сукупності функціональних організаційно-економічних інститутів, які безпосередньо створюють умови для реалізації суб'єктами господарювання інноваційних процесів на засадах економічної ефективності.

Інфраструктуру інноваційної діяльності слід сприймати як самостійний сектор економіки, спеціалізацією якого є не виробництво матеріальних продуктів, а надання послуг. З розвитком ринкової економіки, заснованої на незалежних і незалежних виробниках товарів, повністю відокремлених і конкурентоспроможних, стає проблематично підтримувати стабільні економічні відносини між економічними системами на різних рівнях, таких як державний, регіональний і навіть місцевий. Тому основною функцією інфраструктури є створення зовнішніх умов для господарювання суб'єктів

господарювання. Інфраструктура як самостійна частина економічного механізму покликана забезпечити вільний обмін ринковими ресурсами та виконувати функції саморегулювання та саморегулювання національної економіки на всіх її рівнях у зв'язку з коливаннями ринку [39, с. 36-43].

В Україні ринкові відносини ще не до кінця сформовані, тому економіка є змішаною системою, в якій, крім ринкової інфраструктури, будуть існувати неринкові організаційні структури та ті економічні форми, які функціонують відповідно до принципів адміністративного управління. . багато часу. Тому всі організації, пов'язані з інноваційною інфраструктурою, розташовані в певних технологічних та економічних зв'язках, що відображають єдність інноваційної діяльності на всіх рівнях. У процесі розвитку інноваційної діяльності організації, що створюють інноваційну структуру, починають виокремлювати сектори, види, сфери діяльності та напрямки розвитку.

Матеріальною базою інноваційної інфраструктури є територія з розвиненою економічною, виробничою та соціальною структурою, цілі якої спрямовані на масове впровадження нових технологій та виробництво нової наукової продукції. Інноваційна інфраструктура складається з таких основних елементів і компонентів:

Науково-дослідні, проектно-будівельні, дослідно-експериментальні організації, що працюють в інноваційній сфері та нарощують інноваційний потенціал регіону;

Виробничі підприємства, які впроваджують результати досліджень, розробок і винаходів і використовують їх у виробництві товарів і послуг, що потребують високих наукових знань;

Управлінські, маркетингові та рекламні послуги, спрямовані на поширення новітніх технологій і досягнень та популяризацію досягнень національних наукових центрів;

Інноваційні фонди, комерційні банки, страхові компанії, біржі науково-технічної продукції, що збирають останні досягнення та інновації для комерційних цілей;

Установи науково-технічного знання, правової охорони інтелектуальної власності, забезпечення недоторканності інтелектуальної власності та правоздатності;

навчальні заклади, що спеціалізуються на підготовці кадрів і підвищенні кваліфікації фахівців у науково-технічних галузях науки і техніки;

Інформаційно-комунікаційні підрозділи, видавничі та видавничі організації та структури, патентні відомства, ліцензійні палати та органи державної статистики;

Сервісні організації з інноваційними рішеннями, лізингові, транспортно-експедиційні компанії, митні органи та інші державні структури [42, с. 37-45].

Однією з головних проблем сьогодення є те, що в регіонах України досі не створено мережу приватних інноваційних суб'єктів господарювання. Найперспективнішими з них є т. зв венчурні компанії, які займаються пошуком і впровадженням нових наукомістких технологій і виробництвом передових товарів з новими якісними споживчими властивостями. Головною умовою широкого розповсюдження різноманітних організаційних структур інноваційного характеру є створення та зміцнення інноваційної інфраструктури, провідну роль у якій мають відігравати фінансово-кредитні структури. Практика показує, що відсутність достатніх коштів для фінансування інноваційних проектів стримує розвиток інноваційної сфери.

Економіка країни не може бути привабливою для іноземного інвестора, якщо не створені умови для інвесторів. Залучення інвестицій у сферу інноваційної діяльності має здійснюватися з урахуванням цілей і завдань державних програм структурної трансформації виробництва, цільових програм міжгалузевого та галузевого розвитку, регіональних програм науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, трансформації та розвитку підприємств. , експортний потенціал. Необхідно також враховувати процеси внутрішньої та зовнішньої кооперації виробничо-технічної продукції, а також приватизацію державних підприємств з іноземним капіталом [5, с.30-35].

Важливими елементами інфраструктури є зв'язок, комунікаційні та інформаційні системи, які служать загальногосподарським цілям і беруть участь у забезпеченні ефективного функціонування всіх галузей народного господарства. У зв'язку з широким впровадженням інформаційних технологій, поширенням інформації в усіх сферах економічного життя та перетворенням інформації на важливу складову суспільного прогресу структура сучасної економіки зазнає значних змін. Сьогодні економічна ефективність людської діяльності визначається не наявністю традиційних матеріальних ресурсів, сировинної та енергетичної складових, а широким використанням інформаційних ресурсів, технологій та інформаційних продуктів. Важелі науково-технічного прогресу все більше переміщуються від капіталу і власності до інформаційних центрів наукових знань, які мають фундаментальне значення для створення передових виробництв. Інформаційне значення суспільства визначає його майбутнє, формує новий спосіб життя людей і характер їх трудових відносин. Розгалужені економічні відносини в суспільстві вимагають передових управлінських інформаційних технологій, систем координації діяльності та контролю за її виконанням.

Одним із важливих завдань створення сучасних ІТ-систем на регіональному рівні є поширення зарубіжного досвіду розвитку інформаційних технологій у сфері інтелектуальної діяльності, зокрема:

Розвиток комунікаційно-інформаційних мереж з можливістю використання онлайн глобальних інформаційних мереж, зокрема Інтернету, з можливістю підключення до існуючої європейської та світової корпоративної інфраструктури;

Створення мережі установ, які займаються пошуком, збором і розповсюдженням науково-технічної інформації для використання суб'єктами регіональної економіки;

Оволодіння знаннями в галузі комп'ютерних технологій, інформаційними навичками та культурою на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності та приватного бізнесу.

На регіональному рівні необхідно створити базу даних науково-технічних досягнень, дослідно-конструкторських робіт та наукоємних інноваційних проектів, що дасть можливість регіональній владі та бізнес-структурам визначити стратегічні пріоритети технологічного розвитку регіону. Завдяки запровадженню системи моніторингу та прогнозування інноваційного потенціалу регіону, а також забезпечення потреб регіональної економіки у розвитку науково-технічних інновацій бази даних НДДКР можуть слугувати аргументами для обґрунтування державного замовлення науково-технічного прогресу та закупівлі імпорتنі технології, коли необхідні проектні дослідження відсутні в регіоні або в національних науково-технічних базах даних.

Інфраструктура регіонального рівня динамічно розвивається і особливо ефективно функціонує за умови створення спеціальних або вільних економічних зон (СЕЗ) і територій пріоритетного розвитку. Практика показує, що найбільш позитивні результати у створенні СЕЗ досягаються шляхом створення зон зовнішньої торгівлі або науково-технічних зон у прикордонних регіонах. У практиці розвитку СЕЗ вже є певний досвід науковців Одеси та Одеської області, за допомогою яких розроблено програми створення та розвитку зовнішньоекономічних зон у вигляді зон «Порто-Франко» та технопарків, створені при університетах міста [36, с.50–56].

Метою наукових досліджень наукових установ має бути визначення інноваційного потенціалу регіону та розробка відповідної інноваційної політики регіонального розвитку, яка передбачає розмежування державних і регіональних пріоритетів та організаційно-структурну переоцінку наукової діяльності. науково-дослідної системи, а також проектування та розробки, створення нових виробничих структур з науковим змістом.-технічної, широкої мережі своїх регіональних філій відповідно до інноваційної інфраструктури регіону.

РОЗДІЛ 2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ

2.1. Основні тенденції управління інноваційною інфраструктурою регіону

У регіональній економіці інфраструктура сприймається як територіальна система послуг, об'єкт і засіб регулювання розвитку території щодо населення, економіки, природи і культури. Виробнича інфраструктура – це підсистема економіки регіону, яка створює та реалізує загальні умови для функціонування галузей обробної промисловості (усі види транспортної інфраструктури, інформаційно-комунікаційної інфраструктури, системи забезпечення матеріальними ресурсами, інженерної інфраструктури, будівництва, охорони навколишнього середовища). та рекреаційна інфраструктура).

Соціальна інфраструктура регіону - це сукупність організацій і об'єктів житлово-побутового, культурно-побутового, господарського та медичного призначення. На регіональному рівні також важливо виділити важливу інфраструктуру населення регіону – це інтегральний сектор економіки на перетині основного (визначається спеціалізацією економіки в зовнішньому середовищі) і похідних (тих, що підтримують основні) галузі, динамічна соціально-економічна підсистема суб'єктів господарювання, галузей і капітальних об'єктів інфраструктури, що забезпечують відтворення людського та інфраструктурного капіталу в галузевому та територіальному аспектах.

Інноваційна інфраструктура – це ефективна модель взаємодії науки, інновацій та виробництва, що з'єднує творця та користувача інновації, між науковою ідеєю та її практичною реалізацією. Відсутність або слабкість інноваційної інфраструктури створює небезпечну ситуацію як для країни, так і для регіону (рис. 2.1). Світовий досвід визначає такий стан як «інноваційний розрив», який характеризується відсутністю взаємодії між локальними дослідниками та вітчизняною промисловістю, коли індустрія замовляє та отримує нові технології переважно з глобальних джерел, а місцеві дослідники та розробники співпрацюють переважно з іноземні дослідницькі колективи та

інститути за напрямками, що не належать до пріоритетних напрямків національної промисловості [28].

Ця ситуація – «інноваційний розрив» – насправді типова для багатьох країн, що розвиваються.

Для подолання «інноваційного розриву» на основі досвіду ЄС, тобто шляхом побудови «інноваційного мосту» з елементів науково-технологічної інфраструктури, необхідні значні інвестиції фінансової держави. Якщо національна економіка не зможе дозволити собі значні інвестиції в розвиток інноваційної інфраструктури, то на неї чекає шлях розвитку науково-технічної інтеграції з ЄС, який можна назвати «перелітаючи інноваційний розрив», коли участь вітчизняних дослідників і розробників європейських програм і проектів (відповідних кластерів) вони активно підтримуються та стимулюються державою та бізнесом [3]. Схема підтримки інфраструктури для «прольоту над інноваційним розривом» представлена на рисунку 2.2.

Аналіз розвитку національних інноваційних систем зарубіжних країн дозволяє виділити велику різноманітність організаційних форм (табл. 2.1.) і типів виробничих структур і технологічних інновацій (табл. 2.2.), які взаємодіють між собою та сприяють реалізації інноваційної діяльності.

Між різними типами інноваційних структур існує тісний взаємозв'язок. Наукові парки та бізнес-інкубатори повинні бути частиною технопарків або співпрацювати з ними. А кілька технопарків зі спільною інфраструктурою, будучи на спільній території, створюють технополіси.

Українська модель функціонування технопарку, адаптована до сучасних національних умов, має відповідати таким вимогам [43]:

- технопарк має включати бізнес-інкубатор, виробничі підприємства та орган безпосереднього управління технопарком;
- бізнес-інкубатор має створити інфраструктуру для розвитку малих інноваційних компаній на термін до трьох років;

– інфраструктуру бізнес-інкубатора мають забезпечувати сервісні компанії, до послуг яких входить забезпечення зв'язку, бухгалтерський облік, обслуговування офісу тощо;

- науково-дослідні організації можуть розміщуватися як у межах, так і поза межами технопарку за умови зв'язку органу управління з науково-дослідними організаціями;

- забезпечення співпраці з підприємствами, розташованими за межами технопарку, зацікавленими в поточних подіях;

- обов'язкова система взаємовідносин між органом управління технопарку та промисловими підприємствами.

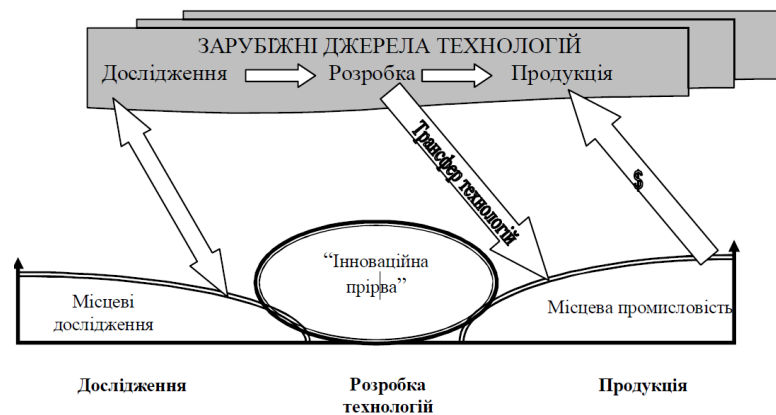

Рис. 2.1. - Утворення “інноваційної прірви” країни (регіону)

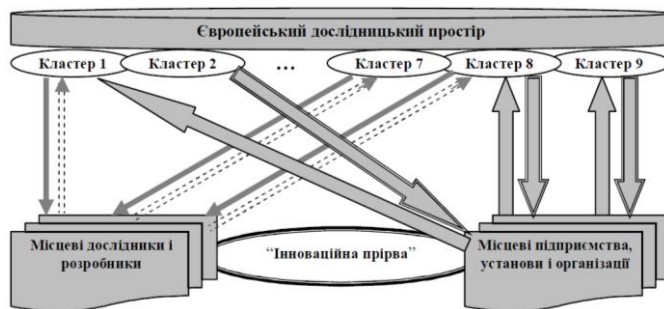

Рис. 2.2. - Схема кластерного підходу до інфраструктурного забезпечення “польоту над інноваційною прірвою”

Джерело: [1].

Одноконтурні стрілки – фінансування, двоконтурні – трансфер технологій, штрихові – виконання науково-технічних робіт на замовлення кластерів: Кластери: 1 – охорона здоров'я; 2 – продукти харчування; 3 – інформаційно-телекомунікаційні технології; 4 – нанонауки, нанотехнології, матеріали та нові технології виробництва; 5 – енергія; 6 – середовище; 7 – транспорт; 8 – соціально-економічні та гуманітарні науки; 9 - безпека і простір.

Ця модель дозволяє створити сприятливі умови для розробки та впровадження інноваційних технологій без необхідності мати дорогу інфраструктуру та значну кількість інноваційних підприємств. Завдяки його впровадженню можна значно підвищити рівень впровадження інноваційних рішень на українських підприємствах.

Таблиця 2.1. - Організаційні форми, що забезпечують розвиток інноваційної діяльності

Вид організації	Стисла характеристика
Венчурна фірма	Підприємницька структура, яка створюється для генерації ідей, розроблення інноваційного продукту та його впровадження у виробництво
Регіональний науково-промисловий комплекс (кластер), науково-технічний центр	Об'єднання на основі договору про спільну діяльність юридичних осіб у межах території регіону, які проводять наукові дослідження, науково-технічні роботи, впровадження та виробництво інноваційної продукції у різних сферах інноваційної діяльності
Стратегічний альянс, консорціум, спільне підприємство	Міжнародна науково-технічна кооперація інноваційних фірм, яка створюється з метою спільного проведення НДДКР, взаємного обміну науково-технічною інформацією, для розподілу ризиків
Консалтингові, інформаційні та аналітичні фірми	Підприємницькі структури, які створюються для надання консультаційних, інформаційних, аналітичних та інших видів послуг суб'єктам інноваційної діяльності
Інноваційні підрозділи фірм	Спеціалізовані підрозділи у складі юридичної особи, яка є суб'єктом інноваційної діяльності
Тимчасові науково-технічні колективи	Об'єднання юридичних осіб, окремих інноваторів, інноваційних підприємств з метою виконання інноваційного проєкту

Таблиця 2.2. - Типи виробничо-технологічних інноваційних структур

Назва структури	Визначення	Основні функції
Науковий парк	юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення та виконання проєктів наукового парку	створення нових видів продукту; здійснення заходів щодо їх комерціалізації; інформаційно-методичне, правове та консалтингове забезпечення засновників і партнерів наукового парку; залучення студентів, аспірантів, науковців та працівників ЗВО до виконання проєктів; організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів; залучення венчурного капіталу; сприяння залученню іноземних інвестицій
Технологічний парк (технопарк)	юридична особа або група юридичних осіб, що діють відповідно до договору про	інтеграція стадій інноваційного процесу; прискорення процесів передавання науково-технічних знань; залучення

	спільну діяльність, без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів, з метою створення організаційних засад виконання проєктів технологічних парків з виробничого впровадження розробок.	промислових та банківських ресурсів у інноваційну сферу; концентрація та використання венчурного капіталу; співпраця з навчальними, науковими та промисловими розробниками; створення можливостей для нових видів бізнесу; створення технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної продукції
Бізнес-інкубатори	комплекс (приміщення, комунікації, бухгалтерія, господарська частина), який обслуговує роботу створених інноваційних фірм, надає їм практичну допомогу в управлінні, доступ до фінансових ресурсів та організацій бізнесу	забезпечення розробників робочими місцями, офісними послугами, професійними консультаціями, дослідно-експериментальним обладнанням; сприяння розробникам у підготовці бізнес-планів, комерціалізації ідей; створення дослідних зразків; участь в виставках, конференціях, семінарах, презентаціях; забезпечення інфраструктури; допомога в пошуку фінансових ресурсів
Технополіс	територіальна форма інтеграції науки і виробництва, що передбачає створення науково-технічної та соціальної інфраструктури	створення і продаж високотехнологічної продукції; обов'язкове функціонування інкубаторів інноваційного бізнесу; створення територіально об'єднаних організацій; спільне використання інфраструктури та землі; наявність житлової зони

Україна намагається створити сучасне сільськогосподарське виробництво, тому важливим завданням для неї є створення агротехнопарків майже для кожного регіону. Агротехнопарк – комплексний інфраструктурний об'єкт інноваційної діяльності, спрямований на інтеграцію інтелектуального потенціалу аграрної науки, діяльність якої використовується в усіх циклах інноваційного процесу: розробка наукомісткої науково-технічної продукції, її апробація, освоєння виробництва з великою масштабною реалізацією [19, с.232-237]. Для аграрного сектора бажано забезпечити максимальне використання природного та біологічного потенціалу сільськогосподарських тварин і рослин на певній території; враховувати спеціалізацію сільськогосподарських організацій; сприяння реконструкції технічної інфраструктури та впровадження нових інформаційних технологій на всіх рівнях господарювання та аграрного господарства.

Створення системи аграрних технопарків сприяє якнайшвидшій апробації сучасних технологій та дослідженню економічної ефективності. Основними джерелами фінансування такого формування можуть бути кошти державного та обласного бюджетів, господарські договори, кошти від підприємницької діяльності, надання платних науково-технічних послуг, гранти різного рівня.

Зокрема, держава забезпечує: вибір пріоритетів інноваційної діяльності; стратегічне планування, визначення переліку товарів і послуг, які можуть стати предметом державної закупівлі; створення механізмів самоорганізації у сфері інноваційної діяльності, створення умов для залучення капіталу в інноваційні проекти; дослідження та аналіз інноваційних проектів. Цілями створення агротехнічних парків є:

- розвиток інноваційного малого підприємництва в агропромисловому секторі економіки;
- підвищення якості розробки харчових виробництв і методів переробки;
- забезпечення інтеграції та взаємозв'язку суб'єктів підприємницької діяльності, які займаються виробництвом, переробкою та реалізацією сільськогосподарської продукції;
- зменшення витрат фізичних осіб-підприємців шляхом кооперації їх діяльності в рамках агротехнічного парку.

В агротехнологічному парку доцільно організувати підготовку та перепідготовку малих підприємців-інноваційних, які здійснюються в структурному підрозділі агротехнологічного парку – бізнес-інкубаторі. Одним із ефективних інструментів підтримки малого підприємництва є бізнес-інкубатори, які допомагають підприємцям на початковому етапі організації виробництва вирішити цілий комплекс організаційних завдань, таких як пошук виробничих та офісних приміщень, організація комунікацій, придбання комп'ютерної та офісної техніки, надання кваліфікованих спеціалістів. бухгалтерські, юридичні та інші [21].

Умовами розвитку агротехнологічного парку є розвинений внутрішній і зовнішній ринок, високий попит на якісні, екологічно чисті продукти харчування та сільськогосподарську сировину; прийняття та реалізація національного проекту «Розвиток аграрного сектору», загальнодержавних цільових програм розвитку та державної підтримки аграрного сектору, сільського господарства, його окремих галузей і відомств.

Сьогодні засновниками аграрних технопарків мають бути науково-дослідні інститути, підприємці та влада. Кожне таке формування має бути організоване на комерційних засадах і об'єднувати наукові чи вищі навчальні заклади, підрозділи, що здійснюють цільову підготовку кадрів, удосконалення, тиражування та впровадження у виробництво прикладних рішень, що постачаються споживачеві у вигляді товару [10].

Найважливішим аспектом розвитку інноваційних процесів є забезпечення зворотного зв'язку між товаровиробниками та творцями наукової продукції, здатного координувати ефективну роботу всієї системи. Практика показує, що в сучасних складних умовах господарювання доцільно використовувати т. зв. точкова технологія інноваційної діяльності: концентрація впровадження інновацій на конкретних територіях, що створює базу для апробації нових технологій. Полігоном можуть стати підприємства з найбільшою питомою вагою в обсязі продажів.

Тому, щоб підкреслити важливість розвитку та застосування передових технологій NBICS та Industry 4.0 в національній економіці, ми вважаємо, що необхідно побудувати інноваційну технологічну інфраструктуру.

Одним із раціональних інструментів підвищення інноваційної активності національної економіки України може стати кластерний механізм державного регулювання, який передбачає концентрацію державних ресурсів для підтримки промислових кластерів. Кластер — це група взаємозалежних підприємств (постачальників, виробників тощо), розташованих у регіоні, та пов'язаних з ними організацій (навчальні заклади, органи державного управління, інфраструктурні компанії), що працюють на певній території та

допомагають один одному. Ознаки фокусування («правило чотирьох С») включають [44]:

- концентрація підприємств однієї чи суміжних галузей в одній географічній точці;
- конкурентоспроможність продукції, яку вони виробляють;
- конкуренція за придбання та утримання клієнтів;
- співпраця на високому рівні.

Кластер характеризується наявністю приватної власності, монополістичної конкуренції, принципом вільних цін, стабільністю грошового обігу, економічною самостійністю та відповідальністю підприємців. Діючи як механізм інтеграції, він допомагає компаніям бути конкурентоспроможними разом. Кластерні зв'язки є способом подолання замкнутості, жорсткості та інертності конкурентів, що обмежує можливість конкуренції та створення нових компаній. Кластерний підхід дозволяє підвищити ефективність взаємодії приватного сектору, держави, галузевих асоціацій, наукових та освітніх установ в інноваційному процесі та може стати основою для конструктивного діалогу між представниками бізнесу та держави, спрямованого на визначення проблем у розвитку науки і виробництва шляхи найбільш ефективного використання наявних інвестиційних можливостей.

Тому кластер інноваційної діяльності розуміється як сукупність базових інновацій, зосереджених у конкретному часі та конкретному економічному просторі. Кластерна форма організації призводить до створення особливої інновації – «зв'язаного інноваційного продукту». Об'єднання в кластер на основі вертикальної інтеграції означає не спонтанну концентрацію різноманітних науково-технічних винаходів, а певну систему поширення нових знань і технологій.

Важливим кроком у розвитку інноваційно-технологічної інфраструктури регіону є переорієнтація його економіки на виробництво наукомісткої високотехнологічної продукції.

Існує три моделі реалізації кластерного механізму на регіональному рівні: включення кластерного підходу в стратегію соціально-економічного розвитку; використання кластерного підходу в розвитку окремих виробництв регіону; власна кластерна політика регіону.

Отже, кластерний підхід можна розглядати як систему взаємодоповнюючих елементів, що дозволяє підвищити ефективність усіх суб'єктів інноваційних та інших процесів. Передумовами створення кластерної системи є: відсутність нових продуктів, ідей і технологій; підвищення конкуренції; ігри з фіксованою ціною; Часовий параметр інноваційного розвитку.

Основні принципи побудови кластерної системи: географічна близькість; специфічна виробнича сфера (багатогалузевість); взаємодія малого та великого бізнесу; загальні та особисті економічні вигоди; блок інноваційного менеджменту.

До основних заходів та інструментів регулювання кластерної системи належать:

1. Стан: створення системи програмно-нормативного регулювання кластерів відповідно до принципів регіоналізації; законодавчі, правові та економічно-нормативні основи їх регулювання.

2. Громадські: ідентифікація соціально-економічних процесів з урахуванням інтересів усіх суб'єктів кластерного процесу; визначення, аналіз, узагальнення та оцінка вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо його застосування у формуванні нової системи трудових відносин.

Тому стратегічні цілі державної політики у сфері інноваційної діяльності реалізуються виключно через інноваційно-технологічну інфраструктуру, тобто сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих організацій та установ, діяльність яких охоплює весь інноваційний цикл – від створення наукової до технічної ідеї до реалізації інновацій шляхом використання нових технологій.

Завдання побудови ефективної інноваційно-технологічної інфраструктури є складним і потребує консолідації ресурсів держави та

місцевого самоврядування в поєднанні з необхідністю залучення значних приватних інвестицій у цей сектор економіки.

Розміщення високотехнологічних компаній в окремих науково-виробничих сферах ініціює створення інших необхідних елементів підтримки інноваційного підприємництва – консалтингових і патентних послуг, центрів комерціалізації та трансферу технологій, лізингових і кредитних організацій тощо. Інтелектуальний і дослідницький потенціал зосереджено в організованому сектора цих інфраструктурних об'єктів, як наслідок, створюється прозоре інвестиційне середовище для припливу іноземного капіталу [46, с.160-164].

Принципами нового підходу в управлінні інноваційною діяльністю на регіональному рівні є такі [9]:

- 1) взаємодія всіх галузей і рівнів управління та науково-технічного та освітнього середовища в управлінні інноваційною діяльністю та координації діяльності учасників інноваційного циклу;
- 2) створення механізму відбору пріоритетних інноваційно-інвестиційних проектів;
- 3) фінансове забезпечення реалізації пріоритетів інноваційної діяльності;
- 4) правове забезпечення реалізації регіональної інноваційної політики держави.

Створення інноваційної технологічної інфраструктури в регіоні має базуватися на таких принципах: відповідність інфраструктури рівню розвитку регіону, відповідність реальним потребам, раціональне територіальне розміщення, функціональна концентрація.

Розробка та впровадження технологій, що ґрунтуються на знаннях (технології NBICS та технології Industry 4.0), потребують значних фінансових та інтелектуальних ресурсів. Створення механізму взаємодії інноваційних структур з підприємствами-виробниками дозволить підвищити рівень впровадження інноваційних рішень та створити умови для їх розвитку, а також

підвищити конкурентоспроможність підприємств завдяки такому впровадженню.

Агротехнопарк, як інфраструктурний об'єкт підтримки середнього та малого підприємництва в сільському господарстві регіону, спрямований на підтримку створення інноваційного середовища в агропромисловому секторі економіки, надання підприємцям комплексної допомоги від їх створення до зрілості, та здатність підприємства самостійно функціонувати на ринку. Світова практика свідчить, що кластерний підхід є потужним інструментом регіонального розвитку, індикаторами якого є збільшення зайнятості, заробітної плати, відрахувань до бюджетів різних рівнів, а також підвищення стабільності та конкурентоспроможності регіонального виробництва.

2.2. Оцінка основних проблем управління розвитком інноваційної інфраструктури регіону

Заходи державної підтримки процесів створення інноваційної інфраструктури в окремих регіонах України передбачають: організацію процесу підвищення кваліфікаційного рівня науковців, їх систематичного підвищення кваліфікації; Розробка та впровадження належних умов для посилення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, які реалізують обрані проекти в перспективних галузях економіки регіону; надання фінансової підтримки підприємствам за рахунок цільових державних інвестицій в обґрунтовані інвестиційні проекти та використання трансфертної допомоги за рахунок коштів, також передбачених у державному бюджеті; Підготовка регіональних програм розвитку інноваційної інфраструктури; Розробка чіткого порядку створення, затвердження, фінансового забезпечення та організації контролю за виконанням регіональних програм відповідної підтримки [11].

Термін «регіональна інноваційна інфраструктура» слід розуміти як сукупність спеціалізованих інноваційних підрозділів і мереж, які взаємопов'язані та сприяють розвитку регіонального інноваційного процесу в

напрямку підвищення їх відповідних можливостей. Для цього має сенс регулярно фінансувати інноваційну інфраструктуру та її подальший розвиток і збагачення новими елементами. Цей процес можуть забезпечити державні органи та комерційні організації. Фінансування інноваційної інфраструктури на основі її оптимізації в регіоні має сенс для досягнення відчутного економічного та соціального ефекту [4].

Враховуючи наслідки глобалізації ринку, товарам, виробленим за традиційними технологіями, досить важко конкурувати з іншими товарами, виробництво яких базувалося на інноваціях, що визначають їх нові споживчі характеристики. Перехід економіки регіону на інноваційні основи та створення на цій основі більш конкурентоспроможного виробничого сектору вимагає підготовки та реалізації проектів і заходів за напрямками креативного виховання людського потенціалу, а також створення належних умов для залучення утримання висококваліфікованих працівників та розвиток інноваційного процесу в основних галузях економіки. В областях України вже є промисловість, насамперед харчова та машинобудівна, які досить відомі в країні. Проведення продукції на зовнішніх ринках є важливим засобом прискорення економічного зростання та підвищення якості та конкурентоспроможності регіональних брендів.

На даний час в регіоні відсутня повноцінна функціональна інноваційна інфраструктура, тому її розвиток з метою підвищення ефективності інноваційних процесів є актуальним завданням. Інноваційна інфраструктура має на меті об'єднати мережу організаційно-економічних інститутів, встановити зв'язки між її елементами, забезпечити інтеграцію в діяльності наукового та виробничого секторів, сприяти створенню та підтримці інноваційних підприємств, забезпечити виробничу, фінансову, маркетингову та консультативну діяльність, скоротити час виходу на ринок наукомісткої продукції, а отже, підвищити ефективність усього інноваційного процесу. Тому основною метою розвитку інноваційної інфраструктури регіону є забезпечення переходу від створення окремих організаційно-господарських

елементів до поступової побудови функціонуючих кластерів інфраструктурних колективів регіону [32]. Центри будівництва таких комплексів можна сприймати як центри трансферу технологій, які можуть виступати сполучною ланкою між інноваційними компаніями, науковими колективами та промисловими підприємствами [25, с.134-136].

В країні діють організаційні структури, які регулюють, підтримують і забезпечують інноваційну діяльність у регіонах: освітні центри; кредитні установи та фонди; Дорадчі центри, центри трансферу технологій, інноваційні центри, центри науково-технічної інформації, виробничо-технологічні центри, підприємства та науково-промислові комплекси, дослідницькі центри, бізнес-інкубатори, технопарки, регіональні центри інвестицій та розвитку, агенції регіонального розвитку, здатні стати лідерами в інноваційній політиці влади в регіонах. Хоча частина необхідних елементів інфраструктури вже створена на місці, чинником, що гальмує інноваційний розвиток, є відсутність системного підходу до об'єднання елементів інноваційної інфраструктури в одне ціле [8].

Зусилля держави бажано спрямувати насамперед на створення належних умов для формування цілісних суспільно-економічних утворень, здатних до подальшого розвитку за сприятливого впливу факторів зовнішнього середовища. Зміст відповідної політики має бути визначений на регіональному рівні та ефективний за наявності значного інноваційного потенціалу.

Однак через великі відмінності в рівнях розвитку регіонів країни такий підхід до розвитку інноваційної інфраструктури важко реалізувати на практиці, оскільки потребує реалізації узгодженої кластерної політики як на регіональному, так і на місцевому рівнях [40].

Інноваційна інфраструктура, як базовий елемент інноваційної економіки, є її найважливішим інструментом і механізмом, здатним вивести економіку країни на високий рівень розвитку, забезпечити тісне зближення наукового, освітнього та виробничого потенціалу та вирівняти науковий,

освітній і виробничий потенціал. технологічний та інноваційний потенціал регіонів; створення умов для інноваційної діяльності у виробничій сфері; значно скоротити тривалість інноваційного циклу; активізація малих підприємств у сфері малого підприємництва; Оптимізація взаємодії суб'єктів науково-технічної та інноваційної діяльності на основі диверсифікації організаційно-економічних та організаційно-правових форм взаємодії суб'єктів інноваційного процесу [15].

Слід зазначити, що необхідність інноваційного шляху розвитку вже усвідомлюється як на рівні державних адміністрацій, так і в регіонах, але надто мало уваги приділяється створенню та вдосконаленню інноваційної інфраструктури в регіонах.

Можна відзначити низку недоліків, які спостерігаються у процесі створення та розвитку регіональної інноваційної інфраструктури:

- нечіткість законодавчої бази з цих питань;
- Відсутність належної державної та регіональної підтримки;
- Непослідовність у його створенні та розвитку;
- погане фінансування окремих елементів інфраструктури;
- Відсутність систематизованої інформації про впровадження змін.

При проектуванні інноваційної інфраструктури регіонів варто враховувати вплив окремих її елементів на посилення їх інноваційного потенціалу. А це потребує активної участі регіональної влади, яка має сприяти розбудові інституційних засад формування інноваційного потенціалу регіону [37].

До основних елементів інноваційної інфраструктури, що свідчать про розвиток інноваційного потенціалу регіону та його конкурентні переваги, належать:

- заклади підготовки кадрів, спрямовані на комерціалізацію досягнень наукових досліджень і дослідно-конструкторських робіт;

– фінансові установи (бюджетні та позабюджетні, банки, кооперативні ощадно-кредитні спілки, венчурний капітал, страхові фонди, промислово-фінансові групи);

– Виробничо-технологічна тематика (інноваційно-технологічні центри, бізнес-інкубатори, інженерні бюро, технопарки);

– регіональні центри інноваційного розвитку, віртуальна біржа;

- Радник з юридичних питань.

Завданнями цього процесу можна вважати наступні:

для комерційних будівель:

– Створюючи ринкову інфраструктуру, вони можуть отримати певні бонуси.

– Фінансування об'єктів інноваційної інфраструктури сприятиме прискоренню реалізації власних інноваційних проектів.

- залучення творчих спеціалістів, чиї навички здатні забезпечити створення товарів підвищеної споживчої цінності;

- Впроваджуючи інноваційні розробки, ви можете зменшити питомі витрати на виробництво продукції вищої якості.

- Розробка та впровадження інноваційних проектів призводить до збільшення субвенцій з державного бюджету на їх реалізацію підприємствам, які організовують таку діяльність.

- Використання інновацій забезпечить підвищення віддачі наукових досягнень та збільшення доходів підприємців, а також отримання пільг в процесі оподаткування доходів;

– отримання часткової фінансової підтримки інноваційних досліджень та їх впровадження за рахунок цільових державних субсидій;

– мінімізація шкоди навколишньому середовищу при організації виробничого процесу за рахунок значного зниження викидів токсичних речовин і рівня забруднення навколишнього середовища;

- Фінансування виробництва та реалізації екологічно чистої продукції;

для влади:

– Створення злагодженої мережі елементів інноваційної інфраструктури сприятиме створенню нових робочих місць для висококваліфікованих кадрів.

– Помірна інвестиційна політика сприятиме залученню інвесторів до інвестування у виробництво інноваційної продукції та розвиток інноваційної інфраструктури регіону.

- сприяння збільшенню кількості малих і середніх підприємств з метою збільшення їх частки в загальній сумі місцевих податків;

– Модернізація економіки регіону на основі інноваційних проектів збільшить його конкурентні переваги.

Суспільство отримає користь від організації інноваційних зусиль державних і комерційних структур у формі посилення соціального захисту населення та підвищення якості їхнього життя, покращення природокористування та подання власних ініціатив для спрямування інноваційних проектів для їх подальшого стимулювання та громадськості. визнання.

Узгодження інтересів суб'єктів фінансування інноваційної інфраструктури є однією з головних умов успішного її створення та розвитку в регіонах, яка має базуватися на таких принципах:

Сумісність рівня розвитку інфраструктури з наявними можливостями регіону та нагальними потребами; Акцентуючи увагу на болючих проблемах інноваційної діяльності, інформації, вартості та територіальної доступності послуг цієї інфраструктури для підприємців, залучаючи всіх зацікавлених учасників до акумулювання коштів, призначених для активізації інноваційної діяльності. Завдяки комплекснішій фінансовій підтримці функціонування їх закладів у регіонах створюються комфортніші умови проживання для населення, створюються додаткові робочі місця та збільшується пропозиція інноваційних продуктів, що покращує якість послуг, що надаються через об'єкти інноваційної інфраструктури [15].

Функції контролю за розвитком інноваційної інфраструктури в регіонах мають здійснювати регіональні органи влади як головні суб'єкти цього

процесу, а їх формування має забезпечуватися шляхом здійснення таких заходів:

1) створення інноваційних інститутів (інноваційних фондів і банків, кредитних організацій) з урахуванням добровільності інвестицій і необхідності забезпечення їх повернення з метою їх привабливості для потенційних інвесторів;

2) організація пільгового кредитування інноваційних установ і підприємств та сприяння діяльності банків шляхом звільнення від оподаткування прибутку, отриманого в рамках фінансової підтримки інноваційних проектів;

3) Важливу роль відіграють інформаційні центри, які забезпечують збір, фільтрацію, групування та надання зацікавленим особам даних про потреби та можливості підприємств, формують оцінки інноваційної привабливості місцевих окремих тем і потенціалу регіону як єдине ціле, що дає можливість залучати для цього вільні кошти населення;

4) Удосконалення регулювання інноваційної діяльності також сприятиме її надійному розвитку;

5) Тісна співпраця між науковими підрозділами та навчальними закладами має бути доповнена допомогою компаній, які втілюють результати наукових розробок у виробництво передової продукції.

Основним засобом реалізації зазначених заходів є розвиток інноваційної інфраструктури регіону шляхом створення мережі кредитно-фінансових установ та науково-проектних організацій. Збільшенню можливостей використання інноваційного потенціалу регіону сприятиме надання інвестиційних облігацій стимулювання інноваційних процесів, створення дослідницьких центрів та залучення висококваліфікованих спеціалістів. У результаті збільшиться частка високотехнологічної продукції та зростуть конкурентні переваги малих і середніх підприємств. З іншого боку, збільшуються можливості посилення дослідницького потенціалу [20, С. 18-22].

Заходи держави щодо підтримки створення інноваційного потенціалу регіонів передбачають: надання бюджетної субвенції, цільове фінансування інноваційної діяльності, пільгове оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності, кредитування підприємств на інноваційні проекти на пільгових умовах.

Від розвитку інноваційної інфраструктури регіону можна очікувати такі наслідки:

- 1) Активізація інвестиційної привабливості інноваційного виробництва;
- 2) створення належних умов для розвитку виробництва, заснованого на знаннях;
- 3) своєчасне впровадження новітніх розробок у виробництво;
- 4) Збільшення кількості промислових підприємств, які впроваджують інновації;
- 5) збільшення частки інноваційної продукції в загальному обсязі;
- 6) залучення на створені посади висококваліфікованих спеціалістів;
- 7) організація правової та інформаційної допомоги;
- 8) Розвиток логістичного та транспортного потенціалу;
- 9) просування продукції та послуг на нові ринки;
- 10) Координація зусиль усіх зацікавлених сторін;
- 11) Побудова привабливого іміджу регіональних брендів;
- 12) Розширення можливостей експортної діяльності.

Підсумовуючи, зазначимо, що будівництво інноваційної інфраструктури в регіоні значно покращить складну економічну ситуацію та дасть потужний поштовх для її надійного розвитку.

РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ РЕГІОНУ

3.1. Маркетинговий підхід до управління розвитком інноваційної інфраструктури

Як уже зазначалося, одним із основних напрямів розвитку та стимулювання наукової та інноваційної діяльності є створення сприятливої інноваційної інфраструктури, що забезпечує просування інноваційної продукції на ринок. На нашу думку, для забезпечення управління розвитком інноваційної інфраструктури регіону необхідно використовувати маркетинговий підхід. Зокрема, доцільно запропонувати маркетингову концепцію.

Ключову роль маркетингової діяльності в інноваційному розвитку регіонів ми вбачаємо у підвищенні привабливості регіону для потенційних інноваторів та інноваційних інвесторів, а також у створенні додаткової вартості регіональних інновацій, які відповідають потребам цільових ринків. У звіті «Модель економічного розвитку через інновації» [2] представлено обґрунтування інвестування в інноваційну інфраструктуру для підтримки дослідників та інноваційних компаній.

Маркетинговий підхід у даному дослідженні розглядається як можливість покращити якість життя в регіоні шляхом максимально повного задоволення потреб суб'єктів даної території, залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій, підвищення конкурентоспроможності та розкриття потенціалу території. .

Узагальнюючи дослідження вітчизняних та зарубіжних фахівців у галузі регіонального та інноваційного маркетингу, основні положення сучасної концепції управління інноваційним розвитком регіонів можна сформулювати так:

- 1) формування та ефективне управління інноваційним потенціалом регіону;
- 2) створення об'єктів інноваційної інфраструктури;

- 3) розвиток інноваційних бізнес-відносин з регіональною владою;
- 4) підвищення привабливості регіону для інноваційних компаній і проектів;
- 5) задоволення потреб цільових ринків шляхом створення необхідних інноваційних продуктів;
- 6) підвищення якості життя в регіоні.

Використання інструментів маркетингу на регіональному рівні передбачає адаптацію основних методів стратегічного і тактичного аналізу до специфіки розвитку регіону. Регіональний маркетинг дозволяє оцінити поточну ситуацію, спрогнозувати тенденції та перспективи регіонального розвитку в майбутньому і, що важливо, реалізувати заходи, які сприяють популяризації регіону та зміцненню його конкурентних переваг.

По-перше, веб-сайт території може бути чудовим інструментом спілкування. Ваш власний веб-сайт забезпечує комунікацію як з внутрішніми, так і з зовнішніми одержувачами. В Інтернеті територія може рекламувати: власний імідж у цілому, конкретні пам'ятки, інфраструктуру, а також відомих людей чи групи людей.

На сучасному етапі формування інноваційної моделі регіонального розвитку зростає роль інноваційної інфраструктури, метою якої є налагодження ефективної взаємодії науки, виробництва та ринку. Актуальність цього питання особливо загострилася останнім часом у зв'язку з розладом існуючого механізму взаємодії науково-освітніх установ і промислових підприємств, недостатнім фінансуванням наукової сфери та відсутністю державної підтримки просування об'єктів інтелектуальної власності в Україні.

Регіональний маркетинг дозволяє позиціонувати регіон на тлі інших регіонів і створити програму створення його інноваційних переваг. Інноваційні цінності регіону повинні бути спрямовані на розвиток тих видів економічної діяльності, які мають шанс підтримати інноваційний потенціал регіону шляхом створення пристроїв і технологій, що представляють сучасні

технологічні системи, модернізації виробничого потенціалу провідних галузей економіки регіону з акцентом на ресурсозахист, створення імпортозаміщення для потреб внутрішнього ринку та виробництва продукції на експорт з високою часткою доданої вартості. Необхідно підтримувати іноземне ліцензійне виробництво високотехнологічної продукції за умови замовлень від регіональних підприємств та використання місцевих трудових ресурсів. Тому одним із найважливіших елементів переходу до інноваційної моделі розвитку є інформаційне забезпечення процесів трансферу та комерціалізації технологій та пошук партнерів для технологічної співпраці.

З метою забезпечення регіональної маркетингової діяльності пропонується створити комплексну інформаційно-маркетингову підсистему інноваційної інфраструктури, що дасть змогу створити єдиний мережевий простір маркетингової діяльності. Важливо, що інноваційна інфраструктура є підсистемою регіональної інноваційної системи, тому регіональний маркетинг буде вбудованим у регіональну інноваційну систему. При цьому окремі елементи інфраструктури регіональної маркетингової системи мають бути оформлені у вигляді мережевих віртуальних організацій. Для забезпечення можливості розвитку інноваційної інфраструктури нами запропоновано концепцію створення віртуальних об'єктів інноваційної інфраструктури [31].

Сучасні телекомунікаційні технології дозволяють спільно працювати в групах у віддаленому режимі. Такі групи (команди) називаються віртуальними не тільки тому, що їх учасники працюють віддалено в якомусь нематеріальному електронному просторі, а й через зміну статусу співробітника в компанії. Персонал більше не сприймається з точки зору його посади, а як потенційний ресурс, який є набором знань і навичок, доступних кожному в компанії. Формально для віртуальної компанії важливий лише контент ресурсу та його доступність.

Для кожної віртуальної мережевої організації в системі створюється інтерактивний Інтернет-портал, який дає можливість організації здійснювати свою діяльність шляхом поєднання традиційної та електронної форм. Для

кожного працівника чи учасника створюється інтерактивний веб-сайт – віртуальна шапка, надаються засоби шифрування та електронний цифровий підпис. Зустрічі, наради, конференції, форуми, конкурси, опитування та інші заходи можна проводити онлайн. Система дає можливість дистанційного голосування. Ефективність такої організації підтвердить дистанційна робота та дистанційне навчання під час карантину у 2020 році.

В рамках мережевої віртуальної організації можливе створення великої кількості віртуальних організацій, тобто всі структурні підрозділи можуть бути створені у вигляді мережевої віртуальної організації.

Таким чином створюються інноваційні системи, структури технопарків, кластери, спеціальні економічні зони тощо, які доцільно створювати у вигляді мережевих віртуальних організацій, які ведуть діяльність, поєднуючи традиційну та електронну форми.

Необхідно трансформувати наукові ідеї, пропозиції, новітні технічні досягнення у форму інноваційного проекту, переконливого за прибутковістю та зрозумілого інвесторам і підприємцям [13, с.134]. Цю роботу виконує інноваційна інфраструктура, яка створює потребу в інноваціях і забезпечує належний рівень пропозиції цих інновацій.

Регіональна інноваційна інфраструктура – підсистема регіональної інноваційної системи, яка об'єднує організаційно-економічні форми та інститути, встановлює зв'язки з її елементами, забезпечує інтеграцію науково-виробничої сфери регіонів, сприяє створенню, функціонуванню, розвитку та підтримці інноваційних підприємств. на різних етапах інноваційного процесу забезпечує підтримку виробничо-технологічну, фінансову, інформаційно-маркетингову, кадрову, підвищує ефективність інноваційного процесу та скорочує ризик і час виходу на ринок наукомісткої продукції.

Нерівномірність інноваційного розвитку та загальну тенденцію до звуження інноваційної сфери України слід оцінювати як ситуацію, що потребує інтенсивного розвитку системи міжрегіонального науково-технічного співробітництва та національного ринку інновацій

(інтелектуальної продукції) [35] як основного напрямку розвитку. ефективне використання наявного інноваційного потенціалу. Вирішення цієї проблеми можливе лише в умовах розвиненої та функціонуючої інноваційної інфраструктури регіону, яка має містити функціональні елементи, що визначають відповідні напрями та форми міжрегіонального співробітництва, у тому числі замовлення та закупівлі результатів необхідних наукових досліджень. та розвиток регіональної виробничої сфери.

Нині найбільш поширеними стали концептуальні моделі постановки регіональних економічних проблем, наприклад представлення регіону у вигляді квазідержави, квазікорпорації, ринкової території та суспільства. Кожна з цих моделей може бути використана для визначення загальних закономірностей функціонування інноваційної інфраструктури регіону:

1) квазідержавна модель регіону – політична та економічна незалежність; інноваційна інфраструктура регіону – комплекс завдань із чітким визначенням державної складової; цілеспрямовані форми і методи самостійного, інноваційного розвитку регіону; залучення науково-технічного потенціалу інших регіонів;

2) квазікорпоративна модель регіону – сукупність регіональних суб'єктів господарювання з різними формами власності; загальне завдання — виробництво валового національного продукту; локальне завдання - отримання власного доходу та прибутку; інноваційна інфраструктура регіону - регіональні органи управління - структурний підрозділ корпоративного управління, що регулює внутрішньокорпоративні відносини за критерієм регіональної конкурентоспроможності; товар вважається внутрішнім ринком з урахуванням інтересів окремих підприємств і організацій;

3) корпоративна модель – регулювання регіональних інноваційних процесів; загальна техніко-економічна оцінка; залучення і розподіл сукупних ресурсів (державних і приватних, національних, регіональних і іноземних); включення інноваційної інфраструктури в загальну систему регіональної економіки як функціональної сфери;

4) ринкова територія - стан регіональних ринків щодо збалансованості попиту та пропозиції товарів, послуг, фінансових і трудових ресурсів, рівня внутрішньорегіональної монополії та конкуренції; визначення позиції регіонального ринку в міжрегіональному обміні шляхом порівняння його негативних і позитивних рис з ринками інших регіонів; обґрунтування ключових напрямів розвитку регіональної біржової сфери;

5) суспільство – спільність людей, що проживають на певній території; об'єктивна можливість визначення вихідного та необхідного рівня трудової складової науково-технічного потенціалу регіону; розробка розумних рішень для її виправлення; узгодження параметрів виробленої інтелектуальної продукції зі станом трудових ресурсів у регіональній виробничій сфері.

Описані вище концептуальні підходи до вивчення регіональних проблем доцільно використовувати для комплексного моделювання регіону. Одним із важливих її елементів має стати включення до моделі регіональної інноваційної інфраструктури як чинника впливу на соціально-економічну ефективність процесу розвитку даної території.

Метою створення регіональної інноваційної інфраструктури є інтеграція окремих суб'єктів господарювання у сфері досліджень і розробок на основі створення стійких технологічних, економічних та організаційних зв'язків між ними, забезпечення динамічного та ефективного впровадження науково-технічних інновацій у виробництво.

У сучасних умовах найбільш ефективною є мережева форма горизонтальної інтеграції суб'єктів господарювання на ресурсному рівні, тому ефективнішою буде мережева форма створення регіональної інноваційної інфраструктури [31, с.197-207].

Тому рекомендовано створити регіональну інноваційну систему у вигляді віртуальної мережевої організації на основі мережевої інтеграції інноваційних підприємств (кластерів). Доцільно також створювати міжрегіональні інноваційні системи.

Створення міжрегіональної інноваційної системи є особливо актуальним для регіонів України, які не мають достатнього інноваційного потенціалу для створення самостійної, функціонально цілісної регіональної інноваційної системи.

Загалом інноваційний потенціал регіонів України досить нерівномірний, а його територіальний розподіл створює різні стартові умови для регіонів. Це стосується насамперед регіонів України з низьким інноваційним потенціалом (Волинська, Вінницька, Житомирська, Закарпатська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька області – аграрні регіони із занепадом промисловості) [34].

Якщо розглядати потенціал кожного регіону окремо, то можна побачити, що він не має достатнього потенціалу для створення повноцінної регіональної інноваційної системи. У цих регіонах академічна наука представлена слабо, університети не мають достатньої матеріально-технічної бази для організації наукової та інноваційної діяльності на належному рівні.

Для Волинської області дуже важливим є створення міжрегіональної інноваційної системи, яка має розосереджену структуру та охоплює, насамперед, формування тих організаційних елементів, створення яких у кожному окремому регіоні наразі є недоцільним з економічних причин. Крім того, ця система може забезпечити можливість створення необхідної міжрегіональної інституційної та інноваційної інфраструктури на основі взаємовигідного співробітництва на рівні елементів інфраструктури регіонів. Тому кооперація існуючих елементів і створення відсутніх ланок є найбільш оптимальним рішенням цієї проблеми.

Міжрегіональна інноваційна система повинна бути спрямована на реалізацію стратегії, яка охоплює та підпорядковує всі підсистеми інноваційної системи одній кінцевій меті – від створення принципово нової науково-технічної ідеї до її реальної реалізації та оптимального розвитку ринку. інноваційна ніша з обраного пріоритету в діяльності інноваційного комплексу. Необхідно узгодити інтереси та скоординувати діяльність усіх

підприємств, які беруть участь у реалізації пріоритету, та організувати всі форми власності та розміри – від малих підприємств до великих корпоративних структур. У рамках проекту розвитку міжрегіональної інноваційної системи також слід передбачити участь різних організацій, розташованих за межами об'єднаних регіонів.

Інформаційно-маркетингова діяльність відіграє ключову роль в активізації інноваційних процесів з метою більш ефективного вирішення бізнес-завдань за всіма напрямками та на всіх рівнях управління. Основною проблемою інноваційної інфраструктури в Україні є необхідність переходу від номінального існування об'єктів інфраструктури до їх реального використання. Ця проблема часто зумовлена відсутністю стимулів для ефективної роботи даного типу об'єктів, оскільки обсяг наданого бюджетного фінансування не завжди співвідноситься з показниками ефективності у вигляді кількості реалізованих проектів.

Можна зробити деякі висновки щодо створення та впровадження інфраструктури інноваційної діяльності на регіональному рівні, яка покликана вирішувати наступні завдання:

Забезпечення економічного і соціального розвитку регіону з урахуванням раціонального використання інноваційного потенціалу та відтворення місцевих науково-технічних та інтелектуальних ресурсів;

сприяти підвищенню якості освіти в освітніх послугах ВНЗ регіону;

забезпечення комплексного вирішення міждисциплінарних науково-технічних та організаційних проблем управління, що виникають у зв'язку з необхідністю активізації інноваційного потенціалу регіону та посилення його структурного розвитку;

підвищення науково-технічного рівня всіх галузей економіки з метою посилення конкурентоспроможності продукції та послуг корпоративних структур регіону на світових ринках;

реалізація інноваційної стратегії регіонального розвитку, що сприяє створенню високоефективної структури регіональної економіки на інноваційних засадах [31, с. 23-26].

Отже, основні висновки:

1. Основною проблемою формування регіональної системи державного управління є безумовне співвідношення «центр-регіон», яке визначає розподіл влади та компетенції у питаннях власності, зайнятості, земельних відносин, бюджету, податків та соціального захисту, охоплює все населення, починаючи з питань, які підкреслюють самостійність регіональної влади у вирішенні соціальних проблем.

2. Регіональна інноваційно-інвестиційна політика повинна розглядатися як складова частина загальної соціально-економічної політики регіону. У найближчі роки в рамках перехідного періоду реформування економіки України на державотворчій основі підвищиться інноваційно-інвестиційний потенціал регіону, підвищиться економічний ефект від реалізації інвестиційних проектів тощо. Це покращить умови життя населення жителів району.

3. Інноваційно-інвестиційна політика регіону має ґрунтуватися на заміні старих, нормативних методів управління державними інвестиціями новими ринковими методами, у тому числі впровадженням ринкових інструментів і технологій у систему конкурентного відбору кращих та найефективніших інновацій. та погоджені з вами інвестиційні проекти. Надається підтримка та гарантії

4. Вибір, за яким створюється державна інвестиційна програма області, має відповідати ряду вимог: а) забезпечувати впровадження сучасних технологій, розвиток сировинної бази та завантаженість підприємств суміжних галузей регіону; розвиток транспортної інфраструктури регіону; б) інноваційні інвестиційні проекти повинні мати максимальні показники ефективності, тобто позитивний чистий дохід від внутрішніх інвестицій, високу внутрішню норму прибутку проекту; в) інноваційні інвестиційні

проекти повинні бути узгоджені з міжвідомчими комісіями з питань розміщення продуктивних сил регіону та враховувати позаміністерські та екологічні знання з проектно-кошторисної документації.

5. Процесом інноваційних інвестицій у регіоні необхідно керувати та регулювати професійно та ефективно. Для цього необхідно мати систему оціночних показників та використовувати найсучасніші методи управління регіональною інвестиційною політикою в інноваційній діяльності. Органи управління економічною політикою регіону повинні мати вагомі економічні важелі управління процесом інвестування інноваційної діяльності, а саме через механізм створення прийнятних та сприятливих умов можна високоефективно керувати процесом інвестування інноваційної діяльності. область. Створення сприятливих умов та сприятливого середовища для діяльності інвесторів, надання першочергових кредитів підприємцям, сприяння у сфері фінансових субсидій, надання в лізинг найсучасніших високотехнологічних машин і механізмів, своєчасне надання важливої економічної інформації про стан вітчизняного ринку та світових ринках, поведінці конкуренції та динаміці обсягів реалізації інноваційної продукції, органи управління регіону можуть з високою часткою ймовірності керувати інноваційно-інвестиційним процесом та передбачати всі наслідки інноваційного розвитку регіону.

6. Результати наукових і науково-технічних досліджень різноманітні, а їх оцінка можлива на основі методу факторного аналізу. При цьому наукова та науково-технічна ефективність НДР можлива як на основі об'єктивних даних, так і на основі суб'єктивної оцінки експертів за системою зважених балів. Експертні оцінки можуть швидше відображати результати, але суб'єктивність оцінок завжди сумнівна.

7. Основою оцінки всіх видів економічної ефективності є порівняння фінансових результатів впровадження продукції з фінансовими витратами, понесеними на розробку та реалізацію проекту впровадження розробки. Грошові потоки, що використовуються для фінансування та виконання звіту

про NDR, є довгостроковими. Для порівняння грошових потоків у різний час використовується метод дисконтування, який враховує рівень порівняльної прибутковості інвестованого капіталу. Рівень порівняльної прибутковості та система фінансування НДР визначають тип економічної ефективності. Комерційна ефективність визначається як відношення фінансових витрат до результатів, що забезпечують необхідну віддачу. При цьому норма прибутку, яка враховується в розрахунках як ставка дисконту, встановлюється на рівні, характерному для даної галузі економіки чи підприємства [33, с.201-213].

Отже, розглянутий конкурсний механізм формування складу виконавців регіональних інноваційно-інвестиційних проектів дозволить ефективно вирішити завдання щодо визначення оптимального складу всіх виконавців та оптимального розподілу фінансових вкладень за окремими етапами та операціями важливого регіонального проекту. демонструвати. Використання описаного економічного механізму дозволяє оптимізувати та суттєво заощадити бюджетні кошти, що має велике значення у фінансуванні регіональних, особливо соціально-екологічних, інноваційних проектів регіонального розвитку, а також у розробці нових регіональних інновацій та інвестиційної стратегії.

Щоб інвестиційна діяльність у регіоні була успішною, адміністрація повинна ефективно контролювати, оцінювати та аналізувати інноваційні та інвестиційні зміни з метою ефективного управління їх кінцевими результатами. Тому постає питання про встановлення критерію прийняття управлінських рішень як для окремого інноваційно-інвестиційного проекту, так і для проекту в цілому в конкретний період і в конкретних місцях їх реалізації. Практика місцевих інвесторів та досвід іноземних підприємців показує, що критерій максимального регіонального валового внутрішнього продукту на одного жителя регіону може бути використаний для оцінки складних і доцільних управлінських рішень у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності регіону.

3.2. Інституційне забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури

В умовах гострої конкуренції між регіонами за нові інвестиції (в тому числі іноземного капіталу) регіональна політика повинна бути спрямована на забезпечення регіонів інструментами державної підтримки, завдяки яким вони зможуть бути конкурентоспроможними на інвестиційному ринку. Створення такої системи потребуватиме як прямої фінансової підтримки з державного бюджету, так і створення сприятливого інвестиційного клімату по всій країні [2]. Основними інструментами державної підтримки, що використовуються в цьому напрямку, є: надання субсидій на розвиток інфраструктури; забезпечення умов для створення нових підприємств, у тому числі іноземних; створення державної та регіональної інфраструктури для залучення інвестицій - агентства із залучення інвестицій; підтримка малого та середнього підприємництва. Запровадження ефективної регіональної інноваційної політики, спрямованої на вирішення проблем регіональної соціально-економічної нерівності шляхом створення сприятливого середовища для активізації інноваційної діяльності в регіонах, включення їх у науково-інноваційний простір, є необхідною умовою розвитку регіонального розвитку інфраструктура. Кожен регіон має свої особливості, що впливають з історичних умов і наявності ресурсів. Тому їх детальне вивчення з урахуванням конкретних регіональних умов сприятиме встановленню пріоритетів виконання завдань регіональної інноваційної політики та підвищенню її ефективності [3].

Для обґрунтування пріоритетних напрямків та заходів регіональної інноваційної політики України необхідно вирішити такі завдання: - систематизувати сучасні теорії інноваційного розвитку регіонів; - встановлення моделей впливу нерівномірності регіонального розвитку на економічне зростання країн трансформації; - узагальнити теоретичні концепції підприємств (компаній) у розрізі основних ідей та моделей їх поведінки, показати сутність інновацій у світлі конкретних умов економічного розвитку

регіонів України; - вивчення характеру змін інноваційної діяльності в системі факторів регіонального розвитку та виявлення закономірності циклічності інноваційного розвитку регіонів; - визначення особливостей інноваційної діяльності в економіці України в цілому; - проведення економетричного аналізу моделі інноваційного розвитку регіонів та визначення моделей інноваційного розвитку регіонів України; - аналіз досвіду регіональної інноваційної політики Європейського Союзу та країн Центрально-Східної Європи; - обґрунтувати орієнтири та дії регіональної інноваційної політики на основі встановлених моделей [3].

Для обґрунтування пріоритетних напрямків та заходів регіональної інноваційної політики України необхідно вирішити наступні завдання:

- систематизує сучасні теорії інноваційного регіонального розвитку; - встановлення моделей впливу нерівномірності регіонального розвитку на економічне зростання країн трансформації;

- узагальнити теоретичні концепції підприємств (компаній) у розрізі основних ідей та моделей їх поведінки, показати сутність інновацій у світлі конкретних умов економічного розвитку регіонів України; - вивчення характеру змін інноваційної діяльності в системі факторів регіонального розвитку та виявлення закономірності циклічності інноваційного розвитку регіонів;

- визначення особливостей інноваційної діяльності в економіці України в цілому;

- проведення економетричного аналізу моделі інноваційного розвитку регіонів та визначення моделей інноваційного розвитку регіонів України;

- аналіз досвіду регіональної інноваційної політики Європейського Союзу та країн Центрально-Східної Європи; - обґрунтувати орієнтири та дії регіональної інноваційної політики на основі встановлених моделей [3].

Вважаємо, що основними напрямками розвитку інноваційної інфраструктури регіону є:

- 1) створення інститутів залучення фінансових та інвестиційних ресурсів регіону в інноваційній сфері;
- 2) створення центрів, що спеціалізуються на наданні інформаційних послуг (консультації, технологічний аудит);
- 3) Організація центру трансферу технологій та експертного центру;
- 4) вирішення проблем, пов'язаних з підготовкою та підвищенням кваліфікації кадрів;
- 5) удосконалення податкової політики регіону (прийняття регіональних нормативно-правових актів, що встановлюють пільги щодо інвестування в інноваційний процес);
- б) впровадження інноваційного механізму страхування ризиків.

На нашу думку, найпотужнішим фактором створення та розвитку інноваційної інфраструктури є її затребуваність підприємцями, малими, середніми та великими інноваційними підприємствами.

Оптимальним варіантом розвитку інноваційної інфраструктури є встановлення тісного контакту між державою, безпосередньо зацікавленою у збільшенні інновацій, та науковими установами та підприємствами, здатними фінансувати розвиток науки.

Слід виділити такі основні проблеми, які негативно впливають на розвиток національної інноваційної інфраструктури:

На нашу думку, найпотужнішим фактором створення та розвитку інноваційної інфраструктури є її затребуваність підприємцями, малими, середніми та великими інноваційними підприємствами.

Оптимальним варіантом розвитку інноваційної інфраструктури є встановлення тісного контакту між державою, безпосередньо зацікавленою у збільшенні інновацій, та науковими установами та підприємствами, здатними фінансувати розвиток науки.

Основні проблеми, що негативно впливають на розвиток внутрішньої інноваційної інфраструктури:

- відсутність розвинутих елементів інфраструктури сприяння інноваційним проектам, таких як технопарки, спеціалізовані бізнес-інкубатори та фонди венчурного капіталу;

- відсутність сучасних механізмів розробки технологічних інновацій та виведення їх на ринок.

У розвинених країнах існує окремий сектор економіки, який забезпечує необхідні умови (інфраструктуру) для розвитку малого, середнього та великого підприємництва;

- незавершеність більшості наукових досягнень через відсутність ефективно побудованої системи трансферу технологій;

- відсутність попиту на розчинники для високотехнологічної продукції на внутрішньому ринку.

Для вирішення зазначених проблем необхідно: засвоювати вітчизняні та зарубіжні досягнення науки і техніки та винаходи у виробництві, продовжуючи транслювати позитивні приклади того, як країни з ринковою економікою швидко подолали економічну кризу, відсталість, безробіття та подяку. до виходу на ринки передових технологій міжнародні країни приєдналися до групи високорозвинутих індустріальних країн світу.

Вважаємо за доцільне звернути увагу на основні труднощі, які сповільнюють процеси трансферу технологій:

- 1) не розроблено чітких механізмів залучення та використання результатів науково-технічної діяльності в господарських операціях;

- 2) відсутні критерії оцінки ринкової вартості науково-технічної продукції;

- 3) кадрова проблема (процес комерціалізації вимагає комплексного підходу, зусиль і знань всього колективу спеціалістів).

Слід звернути увагу на те, що, окрім відсутності висококваліфікованих спеціалістів, цьому заважають такі фактори [16]:

- корупція і, як наслідок, непрозорість українських компаній;

– митний режим, що перешкоджає як імпорту, так і експорту високотехнологічних товарів;

- відсутність технічної інфраструктури;

- недостатня технологічна розробленість багатьох елементів просування інноваційної продукції на ринок та відсутність кваліфікованих кадрів для впровадження інновацій на ринок.

Трансфер технологій – це процес поширення прикладних технологічних знань і досвіду щодо процесів, методів виробництва та інноваційних продуктів у галузі, між галузями та між країнами.

Трансфер технологій включає комерціалізацію наукових досягнень, тобто передачу нової технології (інновації) для комерційного застосування, а також розповсюдження існуючих технологій у формі ліцензій і патентів.

Здійснюється для вирішення наступних завдань: розробка та виробництво нової продукції; підвищення якості та поліпшення властивостей продукції; зниження собівартості продукції; підвищення науково-технічного рівня виробництва; економія енергії та сировини; вдосконалення організації управління виробництвом.

Існує три основні форми передачі технологій:

1) внутрішній трансфер - передача технології від одного підрозділу організації до іншого;

2) квазівнутрішній трансфер — потік технологій усередині альянсів, спілок, асоціацій незалежних юридичних осіб;

3) зовнішній трансфер - поширення технології, в якому беруть участь незалежні творці та покупці технології.

Важливим елементом трансферу технологій є процес комерціалізації результатів НДДКР. Справа в тому, що створена технологія (за умови її технічно ексклюзивності та наявності попиту на ринку) набуває комерційної цінності лише у двох випадках: у разі підтвердження виключних (монопольних) прав на її використання (патент на винахід, свідоцтво на корисну модель, свідоцтво на корисну модель тощо). тощо) або, якщо

технологія включає ноу-хау. Комерціалізація результатів НДДКР, як інноваційного продукту, відбувається шляхом передачі прав на них, що може бути здійснено [45]:

перехід (відступлення) усіх майнових прав інших осіб;

внесення прав на об'єкти права інтелектуальної власності (ОПІ) до статутного капіталу підприємства;

передача права використання інтелектуальної власності іншій юридичній або фізичній особі.

До основних методів комерціалізації результатів науково-дослідних робіт відносяться: промислова кооперація; франшиза; лізинг; технічна підтримка.

Одним із результатів функціонування інноваційної інфраструктури регіону має стати використання форм трансферу технологій, щоб вони були максимально доступними для малих та середніх інноваційних підприємств.

Центри трансферу технологій (ТСТ) - елемент найбільшого масштабу, який повинен супроводжувати науково-технічний розвиток практично на всіх етапах його реалізації.

В основному ЦТТ зосереджують свою діяльність на трансфері критичних технологій, що належать до пріоритетних напрямів розвитку науки, техніки та техніки.

Створюються й інші необхідні елементи інфраструктури – наприклад, відділи трансферу технологій у науково-дослідних інститутах та університетах, а також створюється система поетапного проектного фінансування.

Цей комплекс являє собою сукупність взаємопов'язаних структур і організаційних елементів, необхідних для створення умов і ефективної реалізації інноваційних та інвестиційних проектів.

Кожен із представлених елементів інноваційної інфраструктури повинен виконувати певні функції на різних етапах інноваційного процесу. ЦТТ є ключовим організаційним елементом цієї мережі, який, з одного боку,

координує діяльність усіх структур, а з іншого – безпосередньо здійснює комплекс робіт з формування та управління інтелектуальною власністю своїх партнерів.

Таким чином, створення цілісної системи взаємодії всіх елементів інфраструктури відкриває нові можливості для комерціалізації досягнень, отриманих під час реалізації регіональних науково-технічних програм і проектів для малого інноваційного підприємництва. Для цього потрібна тісна співпраця центральної, обласної та міської адміністрації, фінансових організацій, представників промислових підприємств, директорів університетів та науково-дослідних інститутів, представників ЦТТ та інших інноваційних структур.

Однак таку роботу неможливо виконати швидко. Започаткування інноваційної діяльності потребує, з одного боку, державного управління та координації діяльності всіх її суб'єктів, а з іншого – об'єднання всіх зацікавлених структур у здійсненні інноваційних процесів, залученні інвестицій, створенні сприятливих умов для інноваційної діяльності. процес і розвиток наукових досягнень в економіці регіону. Для досягнення цієї мети необхідно затвердити концепцію створення національної інноваційної системи на державному рівні, регіональних інноваційних систем на окремих територіях. Особливу увагу слід звернути на регіональний рівень, який створює найкраще середовище та простір для інноваційної діяльності.

В Україні цей формат функціонування та управління інноваційними процесами тільки створюється. Тому необхідно активізувати роботу з пошуку форм такої діяльності, розробки оптимальної структури РІС з урахуванням ситуації в окремих регіонах, шляхів розвитку регіонального ринку інновацій.

ВИСНОВКИ

Від стану розвитку їх інфраструктури залежить інноваційний розвиток регіонів України та ступінь їх включеності у світові інтеграційні процеси. Тому забезпечення інноваційного розвитку регіону потребує створення високорозвиненої інфраструктури, одним із найважливіших елементів якої є інноваційна інфраструктура. Інфраструктура є фактором, що визначає розвиток регіону, забезпечує функціонування всіх галузей економіки, що визначає її вплив на інноваційний розвиток усієї території. Розвинена інфраструктура створює умови для своєчасної адаптації економіки регіону до змін зовнішнього середовища, подальших ринкових перетворень тощо. Рівень розвитку регіону визначається наявністю інноваційної інфраструктури. Недостатні капіталовкладення в його модернізацію та розвиток, відсутність належної підтримки з боку місцевої влади та держави, зрештою, відсутність відповідного менеджменту на регіональному рівні є основою для накопичення негативних змін, які запускають механізми затримки розвитку регіону.

Інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, об'єднань будь-якої форми власності, які надають послуги у сфері інноваційної діяльності (фінансової, консультаційної, маркетингової, інформаційної) та комунікаційні, правові, навчальні та ін.)/

Інноваційна інфраструктура має сприяти вільному обміну ресурсами між учасниками інноваційних процесів та реалізації функції саморегулювання регіональної економіки у зв'язку з ринковими змінами. Дослідники доводять, що інноваційна інфраструктура – це система, яка складається з окремих підсистем, які мають функціональну специфіку. Виділено такі основні підсистеми інноваційної інфраструктури.

Для подолання «інноваційного розриву» на основі досвіду ЄС, тобто шляхом побудови «інноваційного мосту» з елементів науково-технологічної інфраструктури, необхідні значні інвестиції фінансової держави. Якщо національна економіка не зможе дозволити собі значні інвестиції в розвиток інноваційної інфраструктури, то на неї чекає шлях розвитку науково-технічної

інтеграції з ЄС, який можна назвати «перелітаючи інноваційний розрив», коли участь вітчизняних дослідників і розробників європейських програм і проектів (відповідних кластерів) вони активно підтримуються та стимулюються державою та бізнесом.

Тому стратегічні цілі державної політики у сфері інноваційної діяльності реалізуються виключно через інноваційно-технологічну інфраструктуру, тобто сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих організацій та установ, діяльність яких охоплює весь інноваційний цикл – від створення наукової до технічної ідеї до реалізації інновацій шляхом використання нових технологій. Завдання побудови ефективної інноваційно-технологічної інфраструктури є складним і потребує консолідації ресурсів держави та місцевого самоврядування в поєднанні з необхідністю залучення значних приватних інвестицій у цей сектор економіки.

Розміщення високотехнологічних компаній в окремих науково-виробничих сферах ініціює створення інших необхідних елементів підтримки інноваційного підприємництва – консалтингових і патентних послуг, центрів комерціалізації та трансферу технологій, лізингових і кредитних організацій тощо.

Від розвитку інноваційної інфраструктури регіону можна очікувати такі наслідки: 1) Активізація інвестиційної привабливості інноваційного виробництва; 2) створення належних умов для розвитку виробництва, заснованого на знаннях; 3) своєчасне впровадження новітніх розробок у виробництво; 4) Збільшення кількості промислових підприємств, які впроваджують інновації; 5) збільшення частки інноваційної продукції в загальному обсязі; 6) залучення на створені посади висококваліфікованих спеціалістів; 7) організація правової та інформаційної допомоги; 8) Розвиток логістичного та транспортного потенціалу; 9) просування продукції та послуг на нові ринки; 10) Координація зусиль усіх зацікавлених сторін; 11) Побудова привабливого іміджу регіональних брендів; 12) Розширення можливостей експортної діяльності.

Розглянутий у роботі конкурсний механізм формування складу виконавців регіональних інноваційно-інвестиційних проектів дозволить ефективно вирішити завдання щодо визначення оптимального складу всіх виконавців та оптимального розподілу фінансових вкладень за окремими етапами та операціями важливого регіонального проекту. демонструвати. . Використання описаного економічного механізму дозволяє оптимізувати та суттєво заощадити бюджетні кошти, що має велике значення у фінансуванні регіональних, особливо соціально-екологічних, інноваційних проектів регіонального розвитку, а також у розробці нових регіональних інновацій та інвестиційної стратегії.

Щоб інвестиційна діяльність у регіоні була успішною, адміністрація повинна ефективно контролювати, оцінювати та аналізувати інноваційні та інвестиційні зміни з метою ефективного управління їх кінцевими результатами. Тому постає питання про встановлення критерію прийняття управлінських рішень як для окремого інноваційно-інвестиційного проекту, так і для проекту в цілому в конкретний період і в конкретних місцях їх реалізації. Практика місцевих інвесторів та досвід іноземних підприємців показує, що критерій максимального регіонального ВВП на одного жителя регіону може бути використаний для оцінки складних і доцільних управлінських рішень у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності регіону.

Таким чином, створення цілісної системи взаємодії всіх елементів інфраструктури відкриває нові можливості для комерціалізації досягнень, отриманих під час реалізації регіональних науково-технічних програм і проектів для малого інноваційного підприємництва. Для цього потрібна тісна співпраця центральної, обласної та міської адміністрації, фінансових організацій, представників промислових підприємств, директорів університетів та науково-дослідних інститутів, представників ЦТТ та інших інноваційних структур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Communication proposal for the 7th research framework programme. – Luxembourg: Office Publication of the European Communities, 2005. 108 p.
2. Rosca–Sadurschi L. The Creation and Development Innovative Infrastructure in the Danube Countries. *Journal of Danubian Studies and Research*. 2014. Vol.4. No1. P. 69–81.
3. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення: монографія / О. І. Амоша, В. П. Антонюк, А. І. Землянікін / НАНУ. Ін-т економіки промисловості. Донецьк, 2007. 328 с.
4. Антонюк Д.А. Методика оцінювання рівня розвитку інфраструктури підприємництва регіонів. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2014. № 8. С. 31 – 39.
5. Ануфрієва К. В. Інституційні та фінансові складові нарощування експорту України. *Економіка України*. 2018. № 8. С. 30-38.
6. Бабаєв В. Ю., Поронько В. О. Формування інноваційної інфраструктури України. *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 3 (34).
7. Вахович І. М. Модернізація інноваційної інфраструктури як інституційна передумова структурної перебудови економіки регіонів України у поствоєнний період. *Проблеми економіки*. 2022. № 4. С. 94-101.
8. Ганечко І. Г. Інноваційна діяльність в Україні: тенденції та проблеми розвитку. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Економіка. 2016. Вип.1(1). С. 189-193.
9. Жаворонкова Г. В. Інтелектуальний капітал підприємств АПК в регіональній інноваційній системі: монографія / Жаворонкова Г. В., Жаворонков В. О., Соковніна Д. М., Мельник Л. Ю., Гоменюк М. О.; за ред. д. е. н. Жаворонкової Г. В. Умань: Видавець Сочінський, 2012. 550 с.
10. Жаворонкова Г.В., В.О. Жаворонков. Розбудова інноваційно-технологічної інфраструктури в регіоні: теоретико-методологічний аспект. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. Т. 1. № 2. 2019. С.77-85.
11. *Інноваційна Україна 2020* // за заг. ред. В.М. Гейця / Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. URL: <http://ief.org.ua/docs/nr/4.pdf>
12. Кичко І. І. Управління інноваційною інфраструктурою в контексті стимулювання розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу в Україні. *Економічний простір*. - 2022. - № 177. - С. 40-46.
13. Князевич А.О. Ринок інновацій у складі інноваційної інфраструктури країни. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2015. №3. 129–139.
14. Колодинський С.Б., Захарченко О.В., Заєць М.А. Управління формуванням регіональної інноваційної інфраструктури. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. Том 19. Вип. 1 (44). С.88-101.

15. Комеліна О.В. Стратегія трансформації інноваційно-інвестиційного простору України: теорія, методологія і практика: монографія / О.В. Комеліна – К.: ТОВ «ДКС центр», 2010. – 438с.
16. Комерціалізація і технологія в сучасних умовах в Україні . URL: http://experts.in.ua/baza/analytic/index.php?LEMENT_ID=31888
17. Краснокутська Н. В., Гарбуз С. В. Інноваційний менеджмент: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К. : КНЕУ, 2005.
18. Куцай Н.С. Сутність та значення інноваційної інфраструктури регіону. Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія “Регіональна економіка”. – Випуск 14 (55). Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Л. Л. Ковальська. – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2017. 352 с. (С.143-153).
19. Мантаева Э. И., Боджаева В. В., Слободчикова И. В. Агротехнопарк как инновационный фактор развития региональной экономики. Инновационная экономика и промышленная политика региона (ЭКОПРОМ - 2011): сб. трудов межд. науч.-практ. конф. 26 сентября – 2 октября 2011 г. СПб.: Изд-во Политехнического университета, 2011. С. 232–237.
20. Марченко О.В., Голобородько О.П. Проблеми розвитку інноваційної інфраструктури регіонів України. Economics and Region № 2 (63). 2017 . С. 18-22
21. Немченко А. Б., Немченко Т. Б. Бізнес-інкубатори в сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури. Наукові праці КНТУ. Економічні науки, 2010, вип. 17. С. 36–41.
22. Одотюк І. В. Розвиток цифрової економіки в Україні: підсумки імплементації прискореного сценарію та перспективні заходи розбудови інноваційної інфраструктури. Ефективна економіка. - 2020. - № 11. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_11_12
23. Олексенко Л. В. Інноваційна інфраструктура як чинник активізації інноваційної діяльності у провідних країнах світу [Електронний ресурс] / Л. В. Олексенко // Управління економікою: теорія та практика. - 2020. - 2020. - С. 223-242.
24. Олексенко Л. В. Розвиток інфраструктури національної інноваційної системи. Економічний вісник Донбасу. - 2021. - № 1. - С. 108-122.
25. Онищенко В.А., Комеліна А.А. Современный опыт создания национальных и международных сетей трансферта технологий / В.А. Онищенко, А.А. Комеліна // European Applied Sciences. – Stuttgart, Germany – 2014. – № 5. – С. 134 – 136.
26. Петрецький І. І. Інфраструктурне забезпечення інноваційно-інвестиційних процесів розвитку сільських територій: зарубіжний досвід і напрями його імплементації. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. - 2022. - Вип. 2. - С. 52-59.

27. Подрез-Ряполова І. В. Проблемні питання правової регламентації функціонування регіональної інноваційної інфраструктури. Право та інноваційне суспільство. - 2018. - № 2. - С. 55-61.
28. Попова Е. В. Как пройти через Долину смерти, или зачем нужна коммерциализация технологий. Инновации. 2005. № 8. С. 12–14.
29. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 року № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
30. Рудь Н. Регіональні інноваційні системи: нові підходи до оцінювання інноваційної інфраструктури. Економічний форум. 2022. № 4. С. 27-38.
31. Рудь Н., Мохнар М. Віртуальні підприємства: сутність та доцільність використання в інноваційній діяльності. Економічний форум. 2016. №4. С. 197–207.
32. Рудь Н.Т. Інноваційні кластери – нова організаційна форма наукомісткого бізнесу. Економічні науки. Серія «Регіональна економіка». Зб. наукових праць. Випуск 6(21). Ч.2. Луцьк: ЛНТУ, 2009. С.110 – 127.
33. Рудь Н.Т. Маркетингова концепція формування інноваційної інфраструктури регіону. Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія “Регіональна економіка”. Випуск 17 (67). Редкол.: відп. ред. к.е.н., професор І.В. Кривов’язюк. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. 348 с. С.201-213.
34. Рудь Н.Т. Фактори і тенденції розвитку інноваційної системи регіону / Управління соціально-економічними системами регіонального рівня: теорія і практика: монографія / Під заг. ред. О.М. Шубалого. Луцьк: РВВ Луцького
35. Рудь Н.Т., Копера К. Ринок новацій: механізм формування попиту та пропозиції на об’єкти інтелектуальної власності Економічний форум. 2019. №4. С. 248–258.
36. Слава С. С. Розвиток інноваційних концепцій в Україні. Економіка України. 2018. № 8. С. 50-56.
37. Сокач М.І., Цікал А.С., Гаватюк Л.С. Стан та розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні. Буковинський державний фінансово-економічний університет «YoungScientist». № 1 (28). Part 1. 2016.
38. Сущенко О. А. Інноваційні кластери як засіб підвищення конкурентоспроможності транспортної інфраструктури. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2020. Вип. 5-6. С. 31-40.
39. Тарасевич В. М., Завгородня О. О. Інноваційно-інформаційна економіка: постіндустріальність, генераційність+ відкритість. Економіка України. 2018. № 3. С. 36-43.
40. Терещенко В.Л. Стан та забезпечення інноваційної діяльності в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Вип. 11. Миколаїв. 2016. С.800-806.

41. Трохимець О. І. Методичні основи оцінки та управління розвитком інноваційної інфраструктури національної економіки / О. І. Трохимець, Т. В. Небога, В. О. Котлубай. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. 2021. № 4. С. 123-129.
42. Уманців Ю. М., Мінняло О. І. Економічна політика держави за умов глобальних трансформацій. Економіка України. 2018. № 9. С. 37-45.
43. Федулова Л.І. Оцінювання можливостей реалізації науково-технологічного потенціалу України і Росії у формі кластерної взаємодії за допомогою патентного аналізу. Актуальні проблеми економіки. 2011. № 10 (124). С. 75–89.
44. Формування технологічних кластерів як точок зростання економіки України: монографія / [Л. І. Федулова, Г. Л. Лорд, Н. О. Руденко та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Федулової. Миколаїв: Ілліон, 2012. 295 с.
45. Цибулев П. М. Маркетинг интеллектуальной собственности . Киев : Инт . интел. собств и права , 2004. 184 с.
46. Чубукова О. Ю. Аналіз основних тенденцій формування і напрямів розвитку інноваційної інфраструктури України. Актуальні проблеми економіки. № 6(168), 2015. С. 160–164.
47. Шпильова В. О. Елементи інфраструктурного забезпечення розвитку регіональних інноваційних процесів. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2020. Т. 25, Вип. 1. С. 176-180.
48. Юхименко П. І. Інноваційні фінансові технології в розбудові інфраструктури сільських територій. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. Вип. 5. С. 149-157.

Виконав:

студент магістратури за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування заочної форми навчання

« ____ » _____ 2023 р.

Підпис

**Діхтяренко
Михайло**

Ініціали, прізвище

Науковий керівник:

« ____ » _____ 2023 р.

Підпис

**Кіндзерський
Сергій**

Ініціали, прізвище

Робота допущена до захисту:

« ____ » _____ 2023 р.

Підпис

**Щепанський
Едуард**

Ініціали, прізвище